

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petlet vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju 10% pust. — Za odgovor je priložiti ur. mk. — Telefon številka 118.

Boj proti dr. Šusteršiču se mora izbojevati.

Vsa napredna in tudi tisti del klerikalne javnosti, ki se ni popolnoma otopel za čut poštenosti in politične dostojnosti, je z navdušenjem pozdravljalo boj, ki ga je pričel »Slovenski Narod« po Kamili Theimerjevi zoper koruptno in nasilno klerikalno kolovodstvo. Odkar je izginil iz političnega površja vsled svojih umazanih afer prosluli bivši vodja dunajskih krščanskih socialcev dr. Gessmann, odkar je postal demisijski bivši dunajski župan Neumayer, kateremu se je pritisnil na čelo pečat: »madeža dunajskega mesta«, sta ostali samo še Redlova in Lucacsova afera, ki bi se dale primerjati po svoji senzaciji z dr. Šusteršičevo afero. Saj pa tudi ni znano, da bi kdo s tako brezobzirnostjo in drznostjo zaludal v obraz kakega od cesarja potrjenega dostojanstvenika, korupcijo, kot je to storila Kamila Theimerjeva deželnemu glavarju dr. Šusteršiču.

Najhujši so očitki v 122. številki letošnjega »Slov. Naroda«, kjer priobčuje Kamila Theimer s polnim podpisom o dr. Šusteršiču stvari, ki bi se jih noben človek ne pustil očitati. Kamila Theimerjeva razklada, kako je prišel »poštenjak« — tako ga ona naziva — dr. Šusteršič do ogromnega premoženja, ko je vendar znano, da je bil še pred nekaj leti revež. Ona mu naravnost očita, da je zlorabljal svoje stališče kot vodja S. L. S. v dosegu svojih osebnih koristi in da si je na nepošten način pridobil premoženje pri »Ljudski posojilnici«. Theimerjeva imenuje dr. Šusteršiča »poštenjak«, kar znači ravno toliko kot da bi mu rekla, da ni poštenjak.

Theimerjeva pa obenem pozivlja deželnega glavarja naj jo toži češ, da bo vse dokazala pred sodnijo. Svoj članek zaključuje tako, da dr. Šusteršiču ne kaže drugega kot: ali obsodba Theimerjeve pri sodišču ali pa — penzija. Theimerjeva piše namreč:

»Pričakujem in pozivljam vas, gospod dr. Šusteršič, minister in eks-celencia in spe itd. itd., da me, za te žaljive trditve pokličete pred sodišče, da dobim vroče zaželeno priliko strmečemu svetu dokazati, da deželni glavar na Kranjskem, junak lanskega evharističnega kongresa, milhenec in prijatelj cerkvenih knezov, ki so ga člani cesarske hiše in druge visoke in najvišje osebe, ne poznava-joč razmer, opetovano odlikovale z govori, ni samo v vsakem oziru nevreden, da stoji na čelu deželne uprave, marveč še te pravice nima, da bi stisnil roko najprostejšemu

kmetu te dežele, samo če je ta žuljava roka čista — In ta dokaz, moj gospod deželni glavar, bom jaz doprinesla in nič, pa že prav nič vam ne bo pomagalo, če boste po svoji navadi tudi tokrat poskusili na te, jako precizne stvarne obdolžitve odgovoriti namesto s stvarnimi navedbami z osebnimi invektivami. To pot so vsi izhodi zaprti in ura dobro zasluženega obračuna je udarila. Prisilila vas bom v sodno dvorano in naprej vam povem, da jo zapustite samo kot političen mrlič, kvečjemu, če se preje prostovoljno umaknete.«

Od cesarja potrjeni deželni glavar dr. Šusteršič na te stvarne očitke ni imel drugega odgovora kot da je napravil akt družabne kurtuazije in proglasil Theimerjevo za — neumno. Tožil ni in tožiti se ne upa, ker se zaveda, da postane isti hip politični mrlič.

Očitki pa, ki jih je izrekla Theimerjeva proti dež. glavarju so taki, da mu je mogoče rehabilitirati se le potom tožbe. Dr. Šusteršič je dobil svoje dostojanstvo edinole vsled tega, ker mu je izrekel svoje zaupanje z njim sivolasi naš vladar. Čim pa c. kr. vlada vidi, da se dr. Šusteršiču očita tako gorostasne stvari, čim vlada vidi, da si dr. Šusteršič ne upa iskati zadoščenja za krute žalitve in stvarne očitke ne more drugega izhoda iskati kot, da pozove zaupnika krone, dr. Šusteršiča na odgovor in k demisiji. Mar naj vlada čaka tako dolgo kot je odlašala pri Redlu in pri Lucacsu?

Tudi pri nas je nujno potrebna radikalna in hitra operacija, kakor na Ogrskem, kjer že na leta in leta vlada najostudnejša korupcija in strahovlada. Včerajšnji »Slovenec« ima prav, ko piše o razmerah na Ogrskem in opisuje, kako so take razmere škodljive. Značilno pa je, da se hočejo take razmere rešiti. Drugi jih rešuje vlada — pri nas jih pa hočejo reševati oni, — ki jim to — najbolj škoduje.

Kar velja za Ogrsko, velja tudi za Avstrijo in tudi Kranjsko. Tudi naši Lukacsi morajo s političnega površja! Kar velja za ogrsko strankarsko korupcijo, velja tudi za našo korumpirano S. L. S.!

Zaupnica, ki jo je dr. Šusteršič dobil od soglasnega sklepa deželnega odbora ne more in ne sme biti niti najmanjše opravičilo za dr. Šusteršiča. Kakor pravijo s stališča družabne kurtuazije, je dobil dr. Šusteršič zaupnico, nihče pa, ki je glasoval zanj ni o žalitvah meritorično razpravljaj. G. so pod pritiskom sodili brez razprave, brez prič, brez dokazov. Dr. Šusteršiču so očividno iz kurtuazije čestitali, v mislih so mu pa pljuvali v obraz.

Za narodno-napredno stranko pa omenjena zaupnica vendarle ni akt, ki bi ga bilo mogoče prezreti. Nanj se sklicuje dr. Šusteršič, nanj se sklicujejo klerikalci in nanj se bo sklice-

vala tudi vlada. Pri tem se povdaria, da je bila sprejeta zaupnica soglasno ter da je zanj glasoval tudi zastopnik narodno-napredne stranke. Faktično je položaj tak, da zgleda dr. Triller danes v deželnem odboru, kot da bi odobral klerikalno družabna in politična nasilja.

Po tem, kar se je zgodilo lahko imenuje deželni glavar dr. Trillerja za svojega zaupnika in svojega angela rešitelja. Da bi dr. Triller ne napravil tega akta, bi bil danes položaj čisto drugi. Boj proti dr. Šusteršiču seveda sedaj še ni končan in ne sme biti končan. Nadaljevati je treba boj z vso intenzivnostjo in brezobzirnostjo. Če pa je preje šel pritisk le na klerikalne trdnjave, ga je sedaj potrebno koncentrirati tudi še na njene stebre. Jasno je, da boj proti dr. Šusteršiču ni mogoče z uspehom končati, dokler ga drži s svojo zaupnico dr. Triller. Deželni glavar se bo v pest smejal vsem napadom, dokler bo imel poleg sebe za oporo — reprezentanta narodno-napredne stranke. Pišite, kar hočete, recite, kar hočete, misli si dr. Šusteršič, dokler mi zaupa vaš oficijelni zastopnik v deželnem odboru, tako dolga me vaši napadi ne brigajo. Dr. Triller mora uvideti, da sô zanj konsekvence neizogibne.

Ne zahtevamo od njega, da odloži podžupanski mandat, ne zahtevamo niti tega, da odloži deželnozborni mandat. Pozivljamo ga pa, da odloži takoj deželno odborniško.

To zahteva interes stranke. Le potem se da boj proti dr. Šusteršiču zopet z uspehom nadaljevati. Vsako obotavljanje, vsako odlašanje je na škodo napredni stvari.

Boj proti dr. Šusteršiču in klerikalni korupciji se mora nadaljevati in tudi dokončati!

Danes
nogometna tekma
Ilirija : Hrv. gradj klub.
Ob 6. popoldne. Pod »Tivoli«.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881. v Ljubljani Ustanovljena leta 1881.

: obrestuje hranilne : $4\frac{3}{4}\%$: brez odbitka rentnega :
: vloge po čistih : $4\frac{3}{4}\%$: davka. :

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Ranocelnik se je naklonil trepetaje.

»Končajva, mojster. Koliko časa potrebujete, da pripravite obe pijači, dobro in zlo...?«

»Približno dve uri, madam.«

»Vzemite si tri. Ob osmih se vrnem. Mislim, da sva domenjena o vsem?«

»Da, madam!«

»Ob osmih!« je dejala Diana Potatjska z glasom, ki je presunil nesrečnega zdravnika do kosti.

Kmalu po osmi uri se je odpravil ranocelnik v kraljevo stanovanje.

Ko je hotel vstopiti v predsobo, je zdajci planila ženska skozi sosednja vrata in ga prišla za komolec.

»Ali nesete kralju pijačo, ki jo je zahteval?« ga je vprašala.

»Madam...«

»Vse sem slišala, ko je njegovo Veličanstvo sinoci govorilo z vami! Ali ste pomislili, gospod, da umorite kralja, ako ga ubogate?«

»Madam,« je dejal ranocelnik in klonil glavo, »pijača, ki jo nesem kralju, je popolnoma neškodljiva...«

»Kako to?...«

»Natančneje vam ne morem

razlagati, madam, toda prisežem vam, da nesem kralju mirilno pijačo in ne one, ki jo je zahteval.«

»Vri človek stela!« je vzkliknila vojvodinja, poljubila preplašenega zdravnika na obedve lici in zbežala naglo v svojo sobo.

»Kralj ne bo umrl!« je mislila vojvodinja sama pri sebi. »Ah, draga Diana, videla boš, da se je zadnjemu najboljšje smejati...«

Te besede pričajo, da ni bila dobra vojvodinja nič boljša od svoje; s tem, da je pazila na kralja, je pazila obenem v prvi vrsti sama nase in na ohranjenje svojega vpliva.

»Kako je potekla kralju ostala noč?« je vprašal nato ranocelnik Basinjaka.

Zvesti komornik ni bil legel spat, marveč je ostal vso noč v predsobi, prisluškujoc pri kraljevih vratih in odpiraje jih zdaj pa zdaj na ozko špranjo.

»Njegovo Veličanstvo je kmalu zaspalo,« je dejal.

»To je učinek zdravila, ki sem mu ga dal sinoci...«

»Toda spanje so mu kalili hudi sni, kakor bi sodil po brezveznih besedah, ki so uhajale njegovemu Veličanstvu...«

»Videli bomo...«

Ranocelnik je hotel mimo.

»Mojster!« je šepnil Basinjak s prosečnim glasom in ga pridržal za rokav.

»Kaj hočete, prijatelj...?«

»Ali nameriate ubogati njegovo

Veličanstvo... zaradi pijače, ki jo je zahtevalo?«

Zdravnik je zavzdihnil, in njegovo obličje se je stemnilo.

Zdajci pa je pokazal Basinjaku steklenico, ki jo je bil prinesel:

»Ali vidite to steklenico?«

»Vidim jo,« je dejal komornik vroče.

Ranocelnik je pogledal tesnobno okrog sebe.

»Poslušajte me dobro, je dejal mahoma, sklonivši se k Basinjaku.

»Dokler kralj ne bo pil drugega, kakor vsebino te steklenice, sem porok za njegovo življenje, ali me slišite?«

»Slišim... Oh, bodite blagoslovljeni!«

»Toda,« je dodal zdravnik, tako tiho, da ga je bilo komaj razumeti, ako kdo zamenja steklenico, nisem več porok za nobeno reč...«

To reči je pustil Basinjaka, tresočega se v nadi in grozi, ter stopil v kraljevo sobo.

XXXVII.
Pijača.

Franc I. je bil zbujen. V vseh njegovih utrujenih črtah se je izražala velika potrlost. Samo oči so se svetile v čudnem ognju.

V prvem hipu je upal zdravnik, da se kralj sedaj, ko je konec njegove histerične krize, odreče svojemu strašnemu namenu.

Toda že prve besede, ki jih je izustil bolnik, so mu pokazale, da se je varal.

»No, gospod,« je vzkliknil Franc I., »ali se vam je posrečilo, sestaviti mi tisto pijačo?«

Zdravnik je postavil prineseno steklenico na mizo sredi kraljeve sobe.

»Sir,« je zajecjal, »pijača, ki jo je zahtevalo Vaše Veličanstvo, je dobro znana po svoji sestavi, prišla je že zdavnaj iz Azije v Francijo, in vsak zdravnik jo mora znati napraviti...«

»Dobro, mojster,« je velel Franc I. in pogled mu je vzplamenel iznova.

»Ako mi vaše Veličanstvo najmilostneje dovolite...«

»Ne, mojster, ne!... Saj vem, kaj bi mi radi povedali... Vsaka beseda je zdaj odveč... Vaša dolžnost je opravljena, in vaša navzočnost je nepotrebna...«

»Upam vsaj, da zlo, ki se utegne zgoditi, ne pade na mojo odgovornost!« je rekel zdravnik, naklonil se in odšel.

Predsoba so bile zdaj polne ljudi. Novica, da se obrača kralju na bolje in da utegne ozdraveti, je bila izpraznila salon prestolonaslednika Henrika in privabila množico dvorjanov k staremu kralju.

Franc I., ki je ostal po zdravnikovem odhodu sam v svoji sobi, je sedel nekaj minut v globoki zamišljenosti, upiraje oči v strop.

O čem je premišljal v tem trenutku, ko mu je bilo dan na izbero,

podaljšati svoje življenje ali vreči ga od sebe?

Ali na cesarja Karla?

Ali na razkol, ki je cepil cerkev na vse strani in pretel najgloblji bistvu načela božje avtoritete na kateri je slonela monarhija?

Ali na boj svojega ljudstva, dušičnega se pod težo davkov in tlak ki so dajale sredstva za njegov kraljevski sijaj?

Ali na pesnike, katerim se je delal prijazen, da bi zaslužil ime »Očeta lepih knjig, ki so mu ga dajali nekateri, in ki jih je preganjal na tihem, hoteč se prikupiti Cerkvi?«

Ali na senco Stefana Doleta, ki se je sklanjala nad njegovo posteljo in ga preklinjala? Ah, na preteči obraz Lojole, ki se je dvigal pred njim in mu zapovedoval nemo ubijaj mislece svojega kraljestva!

Ne!...

Na njegovih ustnicah je plavalo ime ženske.

Na postelji svojih bolečin, v tolikšni bližini smrti, je ostal Franc I. to, kar je bil vse svoje življenje: oduren soldat, ki mu je ženska prva briga.

Vstopil je Basinjak in mu javil, da prosi madam Diana nujno za sprejem pri njegovem Veličanstvu.

Franc I. je imel Diana v nekaj-šni posebni časti.

Morda je bila njegova, preden je postala priležnica njegovega sinu, pa to se ne ve z gotovostjo.

(Dalje.)

Boj za Trst.

(K današnjim volitvam.)

Slovenski volilec bije boj na tri strani: proti Italijanom, Nemcem in socialistom.

Albanski ideali.

Po knjigi, ki jo je spisal Albanec Sami Bei Frošeri.

Cilji.

Albanije edin cilj je osvobodjenje od tuje nadvlade, ohranitev lastnega idioma in narodnosti, zoper stavljenje proti intrigam sovražnikov in preprečenje daljšega razširjanja grškega in slovanskega jezika (Albanci imajo isto manijo kot Germani: kjer jim ne gre germanizacija izpod rok, tam govore o razširjevanju slovanskega jezika) in na posledek prekrižanje računov teh narodov, ki hočejo Albanijo in arnavtstvo iztrebiti pri korenini.

V prvi vrsti se gre za jezik. Albanija ne more živeti brez Arnavtov. Arnavti ne morejo živeti brez Albanščine, ta pa ne more obstojati brez lastne abecede in brez šol. Zato moramo pred vsem varovati jezik. Vsak Arnavt se mora najprej na-

učiti Albansko brati in pisati in šele potem se sme z drugimi jeziki pečati — če spozna to za koristno. (Torej abecede se morajo naučiti Albanci — narod brez abecede je seveda narod brez kulture in brez civilizacije. Zanimiv narod ti le Albanci; med tem ko je pri drugih narodih dan pojem narodnosti pozitivno, je vsebina albanske narodnosti sam minus: pomanjkanje abecede, kulture in civilizacije, to je albanska narodnost.)

V drugi vrsti se gre za cerkev. (Če bodo Albanci tako le govorili, se bodo zamerili slovenskim in avstrijskim klerikalcem, kajti tem se gre v prvi vrsti za cerkev). Albanci se morajo oprostiti od grške, albanske in srbske cerkve; morajo se ustvariti lastne narodne, krščanske cerkve z albanskim duhovništvom in albansko liturgijo. (Če bodo rimski papeži zavzemali napram tej albanski zahtevi isto stališče kot napram Slovanom, bo albanski želji že slaba predla.) Kajti sveti Jezus ni

bil niti Grk, niti Slovan (pa tudi Albanec ne, seveda.)

Da se pa vse to zgodi, pa mora biti odstranjena turška uprava, (ki pa albanski naturo še najbolj odgovarja) in mora biti nadomeščena s takšno, ki je primerna za arnautske narodne potrebe in interese (torej turška) in ki varuje domovino in narod. Ne sme biti tuja in slepa, temveč mora biti albanska uprava, ki služi našim ciljem in ki poseduje potrebno kakovost, mora biti uprava z odprtimi očmi. (Če že nočejo turške, tedaj naj vzamejo avstrijsko pa bo.)

To so cilji Arnautov, pa naj se jih presoja, kakor hoče.

Vladar.

Tuji večkrat in Arnauti vedno mislijo, kdo bo po vpeljavi avtonomije knez ali kralj. Če bi hotel biti

Arkant, tedaj — tako mislijo vsi Albanci — ni niti ene rodbine v deželi, ki bi bila tako častljiva, in visoko stoječa, da bi mogel iz nje biti vzet vladar. Če bi bil Ghege, bi bili Toski proti. Če bi bil iz Toskov bi bili Ghegi proti. Proti mohamedancem bi bili matoliki, s katolikom bi mohamedanci ne bili zadovoljni. Če bi prišel kakšen tujec iz Evrope, bi zanesel pleše in gledališča (potem naj pa kar kakšnega klerikalca pokličejo, če se tudi gledališča bojijo) in druge evropske naprave v Albanijo, ki so tako mohamedanskim kot tudi krščanskim prebivalcem nesimpatične (kulture se Albanec res boji). Če bi prišel v deželo kot knez mohamedanec, bi prinesel seboj celo čredo služabnikov, žensk in črncev, katere pravičljivi nimajo Albanci nobenega veselja.

Zakaj bi pa potrebovala Albanija takšnega moža na čelu? Zakaj pa ni naprtno svoji deželi vse te stroške, ki bi jih požrl knez ali padšah? (V tem oziru imajo pa prav!) Poleg tega bi s tem, ker bi nekateri protežirali in obdajali s častmi, druge žalili in njihove značaje kazili (bo proti koriststvu, kakor je videti.)

Zakaj bi iskali moža, ki bi požrl polovico vseh dohodkov in kvaril izborne lastnosti Albancev? Takšnega moža ne potrebujemo. Vlada Albancev mora biti pleksija, t. j. svet starejšin.

Knjižne novosti, javno mnenje in druge kaprice.

VII.

Flottenverein je društvo, ki si je nadelo nalogo podpirati mornarico. Duh tega društva je nemški in hurapatriotski. Biti član tega društva, se pravi, podpirati družabno in politično širjenje nemštva, utrjevanje centralizma, proti kateremu se bori, ter jemati moči in dohodke narodnim društvom. Slovensko in flotenferajnarstvo sta nezdružljiva, prav kakor Slovensko in feterajnarstvo. Reserveofiziersklub je društvo, ki združuje rezervne častnike z aktivnimi, pospešuje nemško govorjenje, odtuja Slovence narodnim težnjam, utrjuje ono »Treue zu Kaiser und Reich«, ki je ostanek iz dobe Jožefa II., in ki o naši c. kr. močakarji v civilu ravno tako narobe razumejo, kakor ono znano »Die Armeesprache ist deutsch«. Namesto demokratične avstrijske misli goji centralistično nemško, namesto narodne družbe postavlja konverzacijske in pivske večere, pri katerih sme civilist, bivši in sedaj rezervni častnik, poslušati neslane kasarniške šale in se pomenkovati o konjih, babah in pseh ter poljubovati ljubimim ženskam roke.

Toda »Soča« je mnenja, da je dobro gojiti stike z vojaštvom. Čemu je to dobro, tega nam njen dopisnik ni povedal in nam tudi ne bo, ker tega sam ne ve. Seveda, če bi imeli Slovenci več častnikov svoje narodnosti, potem bi nas vlada poznala! O da, spoznala bi nas, da smo še večji osli, nego je doslej mislila. Mesto da bi nas spoznala, da smo zavredni v politiki, da kaj veljamo v gospodarstvu, pa nas naj spozna, da smo dobri vojak! Če imamo danes 1000 slovenskih stotnikov, bodo vsi transferirani v Galicijo, Sibirij in Tirole, »konce slovenskih generalov« ne bomo nikdar imeli, ker vsakdo poprej požabi slovenščino, predno postane general, ali pa noče pozabiti slovenščine, potem pa tudi nikdar ne postane.

O kako daleč je še Havličkov duh od pasje ponižnosti Slovencev!

Toda seveda, vojaščina je dobra preskrba za otroke! Srečni oče, in srečna mati, ki daješ svoje otroke armadi za častnike, da se tam raznaroduje, da se nauče zaničevati Slovenstvo, da žive in glanzenden Elend! Da gre 5 ali 10 slovenskih krepkih fantov v kadetnice, da iz-

ginejo kedar s svojim 60 letom kot stotniki sliko glej v Musketi), ne da bi bili trohico koristili svojemu narodu, zato nam nestojajo 5 ali 10 Slovencev, ki bi našli svoje mesto pri sodiščih, pošti, finanči, davkarjih, pri bankah, v trgovinah, v tehnikah! Naši ljudje bi bili lahko v Bosni in Dalmaciji, v Trstu, povsod po domovini, toda pride pilhar in hurapatriot in napiše za doslej napredno goriško »Sočo« zahtevo, da imejmo več slovenskih častnikov! Počasi, prijatelji, najprej naj nas vlada spozna po naših šolah, po našem gospodarstvu, trdnosti uradništva in kmetu, častništvo je kot najmanj produktivno, kot narodu škodljivo za nas zadnje. Danes rabimo svoje sinove drugod in krvavo jih potrebujemo!

Slovenska zemlja.

Škofja Loka.

Naš zadnji dopis so sprejeli nekateri naši napredni (?) Ločani z nekakšnim preziranjem. Ne zamerimo jim tega, ker so pač — Ločani in kot taki znani že daleč naokoli. Upali smo vsaj majčkino, da bo oni naš dopis kaj izdal, a smo delali račun brez krčmarja. Čeprav je Sinkovec napovedal »Čitalnico« boj na nož, se vendar nič ne zgame. Zato moramo tedaj povedati javnosti, kakih sredstev se poslužuje Sinkovec zoper »Čitalnico«. Pred kratkim je kričal raz prižnice, da vsem tistim, ki so člani »Čitalnice« in tudi vsem tistim, ki zahajajo v njene prostore, ne bo dal odveze in jih tudi ne bo pustil za botre. Ker pa mu to še ni bilo zadosti, pa si je izmislil še drugo sredstvo, ki bo — po njegovem mnenju — gotovo pomagalo. Člani »Čitalnice« so tudi nekateri zmernejši klerikalci, kateri se boje zamere pri naprednjakih — katerih pa kot vse kaže, v Loki več ni. Taka moža sta tudi naš župan in židar Molinaro. Ta dva je Sinkovec poklical k sebi v farovž in jih toliko časa obdeloval, da sta mu morala priznati, da sta res člani »Čitalnice«. Židar Molinaro pa je vsled same bojazni vsled Sinkovečevega pritiska odstopil. Mi takim možem, ki bi bili radi na vse strani, prav nič ne zamerimo — ker se pač boje zamere — pač pa moramo zameriti Ločanom, posebno tistim, ki se štejejo naprednim, da se pustijo komandirati od takega fanatika kakor je župnik Sinkovec. Gospoda predsednika »Čitalnice« pa pozivljamo, naj se kaj zgame, da ne bomo mislili, da ga ni več doma, ker čas je vendar že, da se kaj stori! — Isto kot smo povedali zadnjič o »Čitalnici« pa je tudi pri drugih društvih. Oglejmo si za danes nekoliko, kako je pri »Sokolu«. Tudi to društvo vrši svoje dolžnosti tako slabo, da jih slabše ne more. Ne očitamo tega odboru, ker krivda ne leži na njem, pač pa zopet na — Ločanih. Kakor drugim društvom, so tudi »Sokolu« samo toliko naklonjeni, kolikor je pač njih skrajna dolžnost. Seveda, »Sokol« ne nudi nikomur materijelnih koristi in ker teh ni, pa se zanj ni treba prav nič brigati. Našemu meščanu se zdi pač preveč »gmej«, da bi nastopal tam, kjer nastopa morda njegov uslužbenec. Imamo pa sicer izjeme, kar moramo tudi potrditi. Demokratizem pa vlada pri nas le pri kozarcu. Da, tam smo si v resnici bratje, kajnega, drugod, kjer bi bilo pa to v resnici potrebno, pa tega ni. Ni se čuditi tedaj, da smo prišli v Škofjo Loko tako daleč. Stavimo, da bi lahko vladali še danes na rotovžu naprednjaki, samo če bi se bili zato količkaj potrudili. Seveda, klerikalci so bili delavni, imajo izvrstnega voditelja — terorista v Sinkovcu, kateremu se morajo vsi brezpogojno ukloniti. Na naši strani pa nič delavnosti skozi in skozi, sama zaspanost in pri tem pa se seveda še čudimo, če klerikalci napredujejo. Ni li to že višek smešnosti? In če se zopet vprašamo, kdo je kriv klerikalnemu napredku, moramo povedati odkrito, da smo le mi sami krivi temu vsled naše brezbrilnosti in lenobe. Ja, ja, pečenji golobje ne irče nikomur sami v usta, treba si jih je poprej zaslužiti in sicer dobro zaslužiti, ravnotako je v politiki. Priznati moramo tedaj odkrito, da smo dosedaj le dremali, pardon — spali! Kdaj bo pač čas prišel, ko bomo pričeli kaj bolj gibati? Kot vse kaže, nikoli! To naj velja tudi dopisniku »Soye«, da nas bo vedel drugič malo bolj podrezati, ne pa prijemati tako fino z rokavicami. — Toliko za danes, drugič pa še!

Iz Tolmina.

Dne 5. t. m. se je ob pol 4. popoldne na Srednjem pri Ročinju stotnik planinskih lovcev Fritsch ustrelil. Prejšnji večer je bil v Tolminu, kjer so skupne vojaške vaje — še na koncertu. Prenočeval je v gostilni »Pri Kranjcu« — naslednje jutro pred odhodom na Krn, pa mu je bilo javlje-

no, da je kot komandant 7. stotnije suspendiran. Poveljstvo je bilo izročeno drugemu častniku. Stotnik Fritsch je ostal v Tolminu, od koder je neopaženo izginil. Proti večeru pa pride en vojak-planinec v Tolmin javiti, da se je stotnik F. sedeč na stolici pred pisalno mizo v svoji sobi — v farovžu na Srednjem ustrelil. Vzrok samomora navajajo, da je svojega ordonanca in vojake svoje stotnije trpinčil. Lansko leto se je en korporal zaradi njega v Gorici ustrelil, svojega ordonanca je večkrat pretepel do krvi — s čevljem v glavo in rebra suval — tako da je kri bruhal. Večraj se je stotinja z ordonancem vred pritožila — sledilo je takoj, da so mu momentano vzeli poveljništvo — in ker je vedel, kaj ga čaka — storil je v obupu samomor. Pred časom je bil zaradi sličnih dejanj degradiran in zelo nepriljubljen med častniki. Sumi se tudi — da je po sredi afera Redl — kar pa najbrž ne bo resnično!

Štajersko.

Volčkov na Štajerskem. Iz Voltsberga poročajo, da je neka dosedaj še nedognana žival, deloma razmesarila, deloma smrtno ranila več glav živine in drobnjad. Tako se je pred nekaj dnevi odstranil od svoje črede mlad, enoletni bik, ki so ga naslednjega dne našli crkajočega v neki grapi na planini. Živali je zverjel morala skočiti za tilnik, kajti tam je bil manjkal kos mesa in je bila rana tolikšna, da je živinče izkrevavelo. Na isti način je bilo poškodovanih več telet in krav, dočim je bilo neki posestnik raztrganih 9 ovac. Mislijo, da gre tu za posameznega volka. Drugi pa so zopet mnenja, da se je pojavil kak velik, star in močan ris, ali pa podivjan pes. Vsa prizadevanja, to zverjad ugonobiti, pa so doslej bila popolnoma brezuspešna.

V St. Juriju ob Juž. železnici je 3. t. m. prestopila dinarica Marija Kranjc ravno v onem trenutku železniške progo, ko je pripeljal poštni vlak. Krajnceva bi se bila sicer še lahko pravočasno rešila nesreče, da je ni pogled na vlak tako strašno prestrašil, da je izgubila rabo svojih udov. Konečno se je zakadil vlak, ozir. stroj. vanjo, jo podrli in popolnoma razmesarili. Od cele Kranjeve ni ostal drugaz, kot velika kepa krvavečega mesa in cunj. Tudi stroj — lokomotiva — in mnogo vozov — vagonov — je bilo od krvi in mese. Nič človeških koščkov popolnoma ponesaneženi. Strojvodje ne zadene nobena krivda, ker je pripeljal izza ovinka.

V Polčanah pa je prišel stroj osebnega vlaka posestniku I. Brenčič iz Nove cerkve za krila, in jo potegnil za sabo. Brenčičeva je šla tik ob progi nekam kupovat, ko je vlak pridrvel. Od nastale sape so se zapletla krila Brenčičevi v kolesa lokomotive, ki jo je precej časa za sabo vlekla. Ko se je konečno posrečilo ustaviti vlak, je bila vsaka pomoč brezuspešna in Brenčičeva že mrtva. Pri tem ji je glavo tako grozno razmesarilo, da sploh ni bilo mogoče jo takoj spoznati.

Iz Verzeja. Pred dnevi je storil na svojem povratku v Veržej 75letni, čisto slepi starček Andrej Kralj strašno smrt. Ko sta se peljala s posestnikom Pušenjakom iz Male Nedelje domu, se je Kralj vlegel v voz in zaspal. Med spanjem pa mu je glava zdrknila med klini lojter na eno zadnjih koles voza, pri čemur je glavo malone raztrgalo. Pušenjak sam je bil precej natrkan, vrhu tega pa je še žaspal. Sele, ko je dospel domu, je njegova žena zapazila grozno nesrečo, seveda, za starčka prepozno, kajti bil je že davno mrtev. Pušenjak se bo zaradi tega moral pred sodiščem zagovarjati.

Nazarje. Naš shod z dne 1. junija vam je bil monstrum prve vrste. Ne morebiti, da bi bila udeležba res tako mogočna, kot to trdita »Straža« in »Slov. Gospodar«, ki vedno vsako klerikalno prireditve, v neskončno pretiravata, pač pa je bil duševni »futer« ekstra-fina delikatesa, ki so jo razni gospodje v črni talarjih brezpalčno delili. Tudi klepetavosti raznih »mladenk« so bile naravnost gorostasne. Kaj se ni vse govorilo »za en groš«! Od dr. Hohnleja pa do zadnje »mladenke« samo neprebavljivo kvasenje. Škoda, da se Kristus ni rodil v — Nazarju. Prepričani smo, da bi se tudi v našem Nazarju našla kakšna Ma-Donna in Jožef, čeravno zadnji ne bi bil svet, kar je klerikalnim mladenkam itak bolj po godu, kot pa obratno. Kako srečna bi bila Slovenja in kako blagovana Savinjska dolina, če bi XX. stoletju bil še en odrčenik dan! Hmeljarji bi lahko pustili hmeljarjenje, mesto tega pa razpošiljali — en groš et en detail — blagoslovljeno Savinjo, v stekleničah »od 10 vin. navzgor«. To bi bila sicer majhna konkurenca »lurški« vodi, ampak mislimo, da je na vse zadnje vseeno, če se prodaja

Ljubljana pod tujo firmo, ali Savinja pod svojo. Profit je profit in za to: »Blagor onim, v katerih žepih se zbira...« Morda pa nam katoliške mladenke še do tega pomorejo —

Naše čitatelje opozarjamo na današnji članek »Iz Podravja«, ki v prav čudni luči kaže poslovanje klerikalne marenberške posojilnice. Ta članek je tim zanimivejši, ker se že 14 dni klerikalci po »Straži« in »Slovenskem Gospodaru« z vso svojo strankarsko besnostjo zagovarjajo v naprednjake radi »Šojtanske posojilnice«. Na razne lumparije, ki so bile razkrite v »Slov. Narodu« so odgovarjali s »Šojtansko posoj.« Mi smo jim že opetovano nasvetovali malo več previdnosti. Ker pa jim nič ni zaleglo, smo jim seveda tudi mi morali dati primeren odgovor. Seveda ne, da bi hoteli s tem biti uslužni morda strankarskemu boju Narodne stranke.

Kdo se hoče prav do sita zabavati, naj pohiti dne 15. t. m. v Maribor, na 25letnico moške podr. C. M. družbe. Srce, oko, uho in — želodec, ta notranji in vnanji človeški kvartet, bo našel za vsak posameznik del primerne v izobilju. Vrhu tega pa pokaže s tem, tudi vsak posameznik, da ve uvaževati težek boj, ki ga bijejo oni, v toli izpostavljenem Mariboru. Čim več vas bo, tem lepši dokaz nam bo, da uvažujete naša stremeljenja, da čutite z nami! V Maribor dne 15. t. m.!

Danes ob 4. popoldne velika pomladanska veselica pevskega društva »Slavec« v hotelu »Tivoli«.

Dnevni pregled.

Apel na župana dr. Ivana Tavčarja. Na tako opolzli poti že dolgo ni bila narodno-napredna stranka kot je danes, ko ji preti edino vsled dr. Trillerjeve zaupnice popolna anarhija, polom in kaos. Najzvestejši pristaši, najpoztvovalejši rodoljubi, najbolj vneti agitatorji — vse je obupano in razjarjeno. Cele vrste naprednjakov zatrljuje, da raje voli svojega psa kot še kdaj dr. Trillerja. Cela vrsta ljudi hoče prenehati s prav vsakim delom, ki ima kaj zveze z narodno-napredno stranko, ako ne da nemudoma dr. Triller zadoščenja za izdajstvo, ki ga je napravil v deželnem odboru nad svojimi somišljeniki. Tla so vroča in razburkana. Zadevo treba nujno in brez odlašanja razvozlati v interesu stranke. Apelimamo v tem važnem in resnem trenutku na načelnika stranke, župana dr. Ivana Tavčarja, naj on porabi ves svoj mogočen vpliv, da pregovori dr. Trillerja za to, da se takoj umakne. Interes stranke zahteva, da mu dr. Triller podredi osebne interese. Naš velespoštovani župan dr. Ivan Tavčar vendar ne bo pustil, da bi šla pod njegovim načelstvom stranka v razsulo!

Glas z dežele. Piše se nam: Od kar so voditelji narodno-napredne stranke nastopili proti naši mladini glede »Preporoda« itd. je javnost začela postajati pozorna in ne odobruje vsega, kar se godi v Ljubljani. Nič bi ne pričakoval, koliko zanimanja je po deželi med ljudstvom za zadnje dogodke v Ljubljani. Povsod se sliši pogovor o tem. Ljudje, ki so dozdaj stranki zaupali, pravijo: še prodali nas bodo. Dobro je, da se stvar pojasni. Če pojde tako naprej, bodo naši voditelji popolnoma osamljeni. Dežela še ni mrtva — in je povsod dovolj nezadovoljnosti. Čim dalje se odlašala, tem slabše.

Se en glas. Cenjeno uredništvo! Dovolite se meni par besedi. Zadnji čas so se na Dunaju združili nemški nacionalci in krščanski socialci — sam Weiskirchner je pozdravljat to združenje, ker je najboljšo varstvo — proti socializmu, ako se Nemci na Dunaju tako boje socialistov, da se združijo, ni nič čudnega — saj konečno med nemškimi nacionalci in krščanskimi socialci ni take razlike — in Nemcem se pač ni bati za narodne in kulturne interese — ker imajo vladati za seboj. Boje se torej samo socialistov. Pri zadnjem nastopu dr. Trillerja mi je prišlo na misel, da se morebiti tudi pri nas kaj takega namerava — kajti le tak namen bi mogla imeti prijaznost, katero uživajo klerikalci pri naprednjakih. To pa bi bilo popolnoma napačno. Kajti v taki zvezi bi klerikalci naprednjake — požrli. Pri nas se nam socialistov ni treba bati — nasprotno bati se je treba klerikalcev. Ako pri-

de delavstvo bolj do veljave — bo to le v našo skupno korist in je gotovo boljše iskati zveze z delavsko stranko — nego s klerikalci. Popustljivost se bo pri njih, občinskih volivah nadar, na jedno stranko zelo maščevala — je odločen boj mora prinesiti zmago v volitvah.

Iz Dolenjske. Kako se sodi po deželi o kurtoaziji. Vihar ogorčenja se je vzdignil ne le med pristajali narodne napredne stranke, marveč sploh med zavednimi ljudmi, ko se je zvedelo za čim takozvane »družabne kurtoazije« narodno naprednega poslanca. Delj časa se že opazuje čudno delovanje voditeljev narodno napredne stranke v centrali ki diše že naravnost po strahopetnosti in neznanosti. Smešno, a tudi žalostno je, če se hoče razkritje junakinje g. Kamile Theimerjeve smatrati zgolj za zasebno rodbinsko življenje in vtajiti političen značaj. — Pristaši narodne napredne stranke nismo klerikalni backi, da bi verjeli, da je črno — belo. Sploh pa, — kje se dela največ politika? Mar ne ravno za rodbinskim pragom — v salonih? Jalova je tedaj izjava in še bolj smešno pojasnilo zastopnika narodne napredne stranke, da je vse to čim kurtoazije — to je pač njegova opravičba, a javnost to strogo obsoja. Napram tako skandaloznemu razkritju g. K. Theimer-se kurtoazija neha, dokler obdolženec ne ovzre sumničja in ne dokaže svoje nedolžnosti ter se ne opraviči. Sto in sto izjav in zaupnic mu ne pomagajo pred javnostjo. — Pazite tedaj levi, da ne postanete zajci in končno iz same kurtoazije ne prodaste svoje stranke. — Vse kar je prav — neodkritosrčnost, klečeplazjenje, hinavščina so in ostaneje lastnosti klerikalne stranke, a narodna napredna stranka naj bo skupina nevstrašenih značajnih in poštenih ljudi, ki naj odločno in nevstrašno javno obsoja očitno korupcijo, vsled katere trpe vsi sloji naše uboge domovine. Prevelika kurtoazija nam le škoduje. — Toliko v dobrohoten nasvet.

Hinavstvo klerikalcev glede jugoslovanskega vprašanja. »Veda« piše: V »Casu«, št. 3. je napisal dr. Ušeničnik pod naslovom »Kam plovemo« svojo programatično izjavo k jugoslovanskemu vprašanju: »Pol leta po evharističnem kongresu. Ob žaru te ideje (sc. evharistične), mora Avstrija ostati. Avstrija ni več nemška država, ampak narodnostna. Boj med nemštvom in narodnostni, dualizem itd. tirajo Avstrijo v pogubo. Edina rešitev Avstrije je katoliška ideja. Ta je zmorna dati dinastični ideji in avstrijski misli novega življenja. Solidarnost narodov je mogoča le na politiki krščanske pravičnosti in ljubezni, ki jo vodi katoliška religija. (Klerikalec ima res lahko stališče, kadar govori o razrešitvi narodnostnih vprašanj v Avstriji. Kar vse naj se postavi na katoliško vero pa je. Tega pa klerikalni politik ne pove, da je vsa avstrijska vlada katoliška in naravno klerikalna pa vendar nič ne pomaga, nam se godi krivica za krivico, klerikalni znanstveni politik pa piše svoj mišl maš.) Nato se sklicuje dr. Ušeničnik na nek »Preporodov« članek, ki pravi, da bo Jugoslovonom donesla svobodo le revolucija. On pa pravi: Revolucija non licet, ni naravno sredstvo. S katoliško idejo se mora izvršiti preporod Avstrije in njenih narodov... Po Balkanu se širi nespravljivo pravoslavlje. Princ Evgen, za kaj te ni bilo? Jugoslovanski katoličani, združimo vse sile!« (Vočigled tem besedam je jasna hinavščina ki jo uganjajo klerikal, krogi napram širši javnosti. V »Slovenecu« se je precej spravljivo govorilo o pravoslavju sedaj pa vidimo, da je bilo vse to pesek v oči slovenski klerikalni javnosti, ki simpatizira z Jugoslovani brez ozira na njihovo vero. V resnici pa sodijo klerikalni voditelji drugače in to mišljenje je izdal dr. Ušeničnik v reviji, ki seveda ne prodere v kmetijske sloje. In postavil se je skoro na isto stališče kot učitelj Berchtoldovega sina, ki je dejal, da je ideja vojne med Avstrijo in Srbijo v nasprotju med katolištvom in pravoslavjem. In to nasprotstvo povdarja tudi slovenski klerikalec. Srbija pač dobro ve, zakaj ne pripusti v svoje ozemlje katoliških duhovnikov z Avstrije. Saj bi ti ljudje izpodkopali temelje države, ki more obstojati edino le na edinstvi. Katoliški duhovnik z Avstrije, napolnjen z nazorji, ki jih razvija dr. Ušeničnik, bi pa hujskali svoje vernike proti pravoslavnim. Takšnim elektemom se mora zapreti pot!) »Veda« pristavlja: »Zopet donesek k jasnosti jugoslovanskem vprašanju. Avstrijska misel, princ Evgen, združitev jugoslovanskih katoličanov, katerim se

Dalje v prilogi.

Danteja božanstvena komedija „Pekel“

Ta največji kinematografski senzacionalni umotvor se bode predvajal samo 4 dni. Petek 13. sobota 14. nedeljo 15. ponedeljek 16. v „KINO IDEAL“. Zvišane cene vsled visokih nabavnih stroškov. Predstave 3—4½, 4½—6, 6—7½, 7½—9, 9—10½. Zadnje predstave na prostem. Šolskim otrokom dostop ni dovoljen!

baje bližajo težki dnevi, odstranitev nespravljivega pravoslavlja. Dovolj! Na slovanskem jugu naj dobimo versko borbo, od katoličanov vsiljen kulturni boj in konfesionalni boj, pa princa Eugena? Dobro se brani »Čas« proti uradnemu očitjanju »državi nevarnega gibanja«.

Anglež o jugoslovanskem vprašanju. Na Nemškem je izšla knjiga celemu svetu znanega Scotusa Viatorja, Skota ki je prepotoval vso slovansko Gologato v Avstro-Ogrski in jo prešušil tako natančno, da so mu Ogrji prepovedali vnovič priti v njihovi vijalet, da mu s tem vzamejo priliko pisati o azijskem barbarstvu kulturnih mažarskih grofov, ki nimajo za sebe drugega imena, kadar sedijo poleg sebe, kot: tat, morilec, šuft, bandit. Pa Scotu Viatorju je za dostavalo že to, kar je videl. Napisal je knjigo v kateri izvaja približno sledeče: Jugoslovansko vprašanje stresa vso politiko habsburške monarhije, Avstro-Ogrska politika je napram Hrvatim in Srbom totalno zgrešena in s to politiko je zgubila Avstrija zadnje simpatije jugoslovanskih narodov. Prespala je historični trenutek, ki se najbrže nikdar več ne vrne. Slavne zmage Slovanke nad Turki so našle odmev med brati v Avstriji, našle tem preje, ker je v tistem času modrost avstrijske politike dosegla svoj vrhunec v čuvajščini. Vse tako izgleda kot bi sam vrag mešal karte in preobračal kozle v škodo avstrijske monarhije. Zadnji kmet jugoslovanski mora primerjati triumf balkanske zveze z sramoto Čuvajvega režima. — Knjiga prinaša obširno kritiko zunanega ministristva od Aehrenthala in Friedjungovega procesa. V interesu cele Evrope je, da bi že tatvina, golufija in volunštvo bilo izključno iz zunanje politike. — Knjiga je posvečena: žemalnemu državniku, ki more rešiti monarhijo ob 12. uri. Da! Toda mesto tega smo imeli Redla in Lukacsa; obeta se pa Tizsa.

Promocija. Muc. Jurečko Ivan je bil v soboto dne 7. junija na staroslavni Karlo-Ferdinandovi češki univerzi v Pragi javno promoviran doktorjem vsega zdravstva. Čestitamo!

Odlikovanje. C. in kr. vojno ministristvo izreklo je c. in kr. nadporočniku 14. pešpolka v Lincu g. Franju Ketteju ob priliki imenovanja c. in kr. stotnikom za njegova izborna v različnih vojaških strokah najvišje priznanje, ter ga odlikovalo z redom: »Signum laudis«.

Kdaj dobimo bolj poceni denar? V današnjih težkih časih se gotovo marsikdo vprašuje, kdaj bo boljše, oz. kdaj si bodo ljudje oddahnili od današnje druginje. Na to seveda ni lahek odgovor — vendar prerokujejo ekonomisti, da bo l. 1914. prišel denar zopet v tek in da bodo ljudje in države rešeni iz sedanjih zadreg. Na denarnem trgu pride namreč čas, ko se denar nakopiči in ga dobi lahko vsak — pridejo pa slabši časi, ko denarja sploh ni dobiti. Taki časi so sedaj. V tem stoletju smo imeli dve krizi: 1900—1901. in 1907—1908. Posledice druge krize smo posebno pri nas dobro čutili od l. 1910. naprej. V Avstriji se je pozna sploh zadnja kriza bolj, ko drugod in ubogi Avstriji bodo morali prestati štiri gladna leta — predno pride l. 1914. rešitev — ako sploh pride.

Ogenj. Pred kratkim je izbruhnil v gospodarskem poslopiju posestnika in pekovskega mojstra Feliksa Mörderja v Toplicah pri Zagorju na dolej neznan način ogenj. Požarni brambi iz Zagorja, ki je takoj prilihtela na mesto nesreče, se je posrečilo, skupno z domačini ogenj deloma omejiti. Pogorelo je celo gospodarsko poslopije z gospodarskim orodjem in s krmo vred. Ostalo je samo zidovje. Moder trpi škodo 3000 kron, ki je deloma krita z zavarovalnico.

Nesreča. Delavcu pri vodovodu Francu Kuzmiču je te dni padel med delom na Grosuplem oster kamen z veliko močjo v levo oko. Kozmič je zadobil na levem očesu težko poškodbo.

Pri sekanju dreves ponesrečil. Dne 3. t. m. je ponesrečil posestnik Anton Ruzman v nekem gozdu v Rupih pri Kranju s tem, da ga je udarila neka veja po desnem očesu in ga težko poškodovale.

Nevarna grožnja. Dinar Jakob Lah in Matevž Lukan sta bila v poslednjem času uslužbena pri napravljajanju ceste Trata - Lučna. Preteklo nedeljo sta oba imenovana obiskala več gostilni in sta slednji prišla v gostilno Franca Ramovca v Brebovnici, kjer sta se čez nekaj časa začela z neznatnega vzroka prepirati. Tekom časa se je začel med njima tudi pretep in oba sta drug drugemu trgala obleko raz život. Jakob Lah je med drugim tudi zagrožil gostilničarju, da mu bo hišo zažgal in da bo njega, gostilničarja z njegovo družino vred pobil. Gostilničar je bil seveda radi te grožnje v velikem strahu; poslal je

po orožnike, ki so razgrajala prišli in ju izročili okrajnemu sodišču v Škofji Loki.

Tatovi jaje na pristavi v Mengšu. Na nekem posestvu imata dva stanovca vsak svoje število kokoši, katere ležejo še dokaj dobro. Sestra enega stanovalca pa se šteje za gospodinjico ter je nabila v kurnik listek, na katerem imenuje vsacega z veliko jezo tata, kateri odnaša jajca iz gnezda omenjenega stanovalca ali posestnika. Primeri se, da znese čez dan kaka kokoš jajce mesto v kurnik v kako mejo in jajec manjka. Dotična oseba prijemlje vsako jutro kokoši in skuša opaziti, koliko jajec bodo znele. Ker pa menda ne ve prav, kje kokoš ima jajce, jih prijemlje gotovo za glavo, namesto zadaj. Svetujemo ji, naj se priuči bolje temu v kakem perutninarskem zavodu in zapira kokoši, da ne bodo obdolženi in zmerjani s tatovi sorodniki in delavci na istem posestvu.

Samomor vojaškega akademika. Kakor se iz Mödlnge poroča, je dne 6. majnika t. l. izvršil vojaški akademik prvega letnika Gustav Lederer samomor. Skočil je namreč s tretjega nadstropja tamošnje akademije na tlak in je bil na mestu mrtev. Lederer je bil sin polkovnika in komandanta 60. infanterijskega polka. Izvršil je samomor vsled slabega napredka v šoli.

Velik ogenj v železniški delavnici na Ogrskem. Iz Miskolca na Ogrskem se poroča, da je dne 6. t. m. okrog 2. ure zjutraj izbruhnil v delavnici Tiškega kolodvoza velik ogenj, ki je uničil velik del omenjene delavnice. Samo železniške vozove, ki so se nahajali v delavnici, so se rešili. Šele okrog šestih zjutraj se je posrečilo devetim požarnim brambam ogenj lokalizirati. Škoda je velika.

Samomor Kranjce vsled pomankanja. 20letna dojlja Ivana Gril iz Kranjskega se je dne 6. t. m. vrgla v Aradu na Ogrskem pod lokomotivo szegedinskega brzovlaka, ki je nesrečeno takoj usmrtil. Kot vzrok samomora se navaja pomankanje.

Umor umobolnega. Dne 6. t. m. je umoril v Schönecku na Nemškem tehnik Meisl 19letno Elio Biedermann. Ponoči je šel v hišo, kjer je ležalo tročlo umorjene, stisnil je mrtvi deklici neko poslavljajoče se pismo v roko in je izginil. Policija ga je zasledovala in posrečilo se ji je, da ga je aretirala. Kakor se je dognalo, je Meisl slaboumen in je izvršil svoj grozni čin v navalu blaznosti.

Smrtna avtomobilska nesreča. Poslanec Ventura in njegova soproga sta padla dne 6. t. m. v bližini Bukarešta v tamošnje reko in sta utonila. Vzrok: avtomobilska nesreča.

Rodbinska drama. V neki hiši v Neubau na Dunaju se je dne 6. t. m. ponoči odigrala rodbinska drama. Žena natakarja Polonyja je vstrelila svojega moža in je nato izvršila še sama samomor.

Smrtna obsodba. Kakor se iz Feldkirchna poroča je tamošnje porotno sodišče dne 4. t. m. obsodilo na smrt na večalnih mehanika Totha, ki je svoj čas umoril svojega tovariša Fontano.

Ljubljana.

Najnovejši akt kurtuazije dr. Trillerja. Poroča se nam, da se pritiska od strani dr. Trillerja na ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja, da naj bi nad uradništvom, ki se izvenuradno noče zavzemati za dr. Trillerjevo politiko, izvajal nekaj uradni pritisk in terorizem. Poznamo lojalnost župana Tavčarja in prepričani smo, da si on kaj takega — kar ni vladni komisar vitez pl. Laseh — ni hotel storiti — ne bo dal od dr. Trillerja komandirati. Da si pa hoče dr. Triller s terorizmom na magistratu pomagati, je pa zelo žalostno. On je menda že pozabil kako je prošil svojčas milosti da se ga je sploh sprejelo v kandidatsko listo, ko je bila cela Ljubljana proti njemu. In baš marsikomu na magistratu se ima dr. Triller zahvaliti, da je sedaj to kar je. Njegova stara lastnost je, da pobija lastne ljudi s koloni, dočim uganja napram klerikalnem in Nemškem ob vsaki priliki družabno kurtuazijo. Dolžnost kluba narodno-naprednih občinskih svetovalcev je, da nemudoma stori konec dr. Trillerjevemu potentatstvu. Če je res, da se hoče radi Trillerja kolikaj terorizirati mestno uradništvo, je to brezprimeren škandal, proti kateremu mora protestirati vsa napredna javnost.

Sklep napr. pol. in gosp. društva za občino Moste. Odbor društva je naznanil izv. odboru nar. napr. stranke sledeči sklep: »Slavni izvrševalni odbor Nar. napr. stranke. Z ozirom na zadnje dogodke v N. N. S. usvoja si podpisano načelstvo

Napr. pol., gosp. in izobraževalnega društva za občino Moste ustavi vso politično delo tega društva tako dolgo, dokler ne nastanejo v stranki druge razmere. O tem se obvešča izvrševalni odbor nar. napr. stranke v Ljubljani. Načelstvo. Moste, dne 7. junija 1913.

Iz Most. Vsled odstopa načelstva Napr. pol. gosp. društva za občino Moste, se ne vršijo naznanjeni shodi dne 8. junija pri Cernetu v Mostah. Načelstvo.

Iz Šiške. Napredno politično društvo »Vodnik« v Šiški je izreklo dr. Trillerju svojo nezaupnico in zahtevalo od izv. odbora, da iz tega izvaja posledice.

Razlika. Zanimanje, s katerim zasleduje naša javnost dogodke v boju proti klerikalizmu, je najlepše znamenje, da v javnosti ne vlada tako mrtvilo, kakor se splošno sodi na trgu med ženskami, pri mesarijih, v trgovinah, v gostilnah in kavarinah na ulicah in doma — povsod se je zadnje dni živo debatiralo. To je pa tudi znamenje, da se naša javnost ne pusti omalovaževati in hoče, da se javno mnenje vpoštevja. Kar je bilo namreč polovičarstva, je odšlo, vrste so se izčistile — to pa so ljudje, ki ne poznajo kompromisov. To je podlaga za nov boj. Mi smo tega lahko veseli, kajti klerikalna javnost postaja apatična, brezbržna. Deloma je molčala, deloma obsojala svoje vodje zaradi Theimerice — a iz pregovorila ni. Klerikalci mogoče mislijo, da je to disciplina. Kdor pozna razmere, ve, da temu ni tako.

Otvoritev umetniške razstave. Včeraj ob pol 12. dop. se je otvorila slovenska umetniška razstava. Razstava obsega lepo število 225 del in kaže mnogo novega. Pri vstopu v razstavo se ti pojavi v ozadju velik hip pesnika Otona Zupančiča, delo Lojzeta Dolinarja. Za Askercem in Jakopičem je to tretji njegov kip te vrste v galeriji. In ravno ti trije kipi kažejo v Lojzetu velikega mojstra, ki obeta mnogo več, nego mu more nuditi skromna Ljubljana. Dolinar ima na razstavi še nekaj kipov (portret Filip Zupančičeve, Kajin, Pokop itd.). Berneker je razstavil le en kip iz marmorja. Zajc pa je dal celih 16 del (Razmišljavec, Portret starca itd.). Poleg teh treh kiparjev vidimo »dečka skačoč«, delo Ivana Napotnika z Dunaja. Naši slikarji so se oglasili od vseh strani. Jakopič ima deset slik. Jama, ki živi v Steinu ob Donavi je razstavil 13 del v svojem znanem žanru. Tudi pokojni Grohar je še med živimi. V prvi sobi vidimo Zmitkovega »Poca«, ki je zvonil že ob začetku slov. moderne in je vzbujal mnogo zanimanja. Poleg Poca ima Zmitšek, ki se je ravnokar vrnil po prestani boleznij, čvrt in zdrav iz Dalmacije, še 9 slik. V paviljonu na levo je zavzel Marko Rašica največ mesta. Ima prav lepe stvari (Princesa — Perasera) pa tudi nekaj posrečenih karikatur. Poleg njega najdemo mične slike Maksima Gašparja, domači motivi, obdelani s priprosto tehniko. Zelo plovita je Anica Zupaneč, ki je zdaj v Florenci. Napolnila je skoraj celo malo sobico s slikami različne vrednosti. Za sedaj se še kaže, da išče nekaj svojega — a ni še našla. Med drugimi vidimo naše stare znanec: Vavpotiča, Strnena, Klemenčiča, Burja budi zanimanje. Desni paviljon je bil včeraj še zaprt. Tam pridejo Franke, Magolič, Koželj, Mys, Gašperin i. dr. Skratka: bogastvo pomlad se kaže v paviljonu. Pojdite in ogledajte si to razstavo. K otvoritvi so prišli razni gostje: gospa županja dr. Tavčarjeva in z njo več narodnih dam — dež. glavar dr. Ivan Šusteršič s soprogo, grof Chorinsky s soprogo, nadzornik Levec s soprogo, fin. svetnik Kliment, dr. Pertot, ravnatelj kreditne banke, razni umetniki in poročevalci. Razstava je vsak dan odprta.

»Glasbena Matica« v Ljubljani javlja tem potom, svojim članom, da so društvenikom namenjene muzikalije za leto 1912/13 izšle ravnokar v tisku. Društveniki dobijo letos za članarino 6 K dva zvezka slovenskih izvirnih muzikalij. Prvi zvezek obsega na 19 tiskovnih straneh jako lepe tri samospjeve za sopran s spremljevanjem klavirja, ki jih je zložil Oskar Dev; Pastarica, Kanglička, Snegulčica. — Drugi zvezek, ki je namenjen slovenskim mladim goslarjem, pa na 11 straneh »Album 25 slovenskih narodnih« gosli prirejanih pesmi s spremljevanjem klavirja. Delo sta priredila višinska učiteljica Žiga Poljšek in Josip Vedrah. Partituri drugega zvezka je priložil tudi violinski glas za igralca. — Cena za Devove samospjeve znaša za nečlane 5 K, za Album 25 pesmi za gosli pa 3 K, posamezni violinski glasovi se še posebej dobivajo po 30 h. Kdor pa pristopi kot član k »Glasbeni Matici«

dobi oba zvezka za članarino 6 K. Razpošiljanje muzikalij dosedanjim članom se te dni prične, ljubljanskim članom po društvenem slugi, izyen ljubljanskim pa po poverjenikih v kraje, kjer obstoje, kjer pa poverjenikov ni, na osebni naslov po pošti. Za leto 1913—14 se nameravajo izdati »Zlata kanglica«, dr. A. Schwaba, »Slovenske koroške narodne pesmi, ki jih je nabral gosp. Zdravko Švkaršič in še druge muzikalije, o katerih bo odbor »Glasbene Matic« v kratkem sklepal. Odbor »Glasbene Matic« prosi, da ostanejo vsi dosedanjji člani društva zvesti, vabi pa glasbojubne Slovence sploh, da pristopijo k »Glasbeni Matici« kot podporni člani. Prijave se pošiljajo »Glasbeni Matici« lahko po dopisnici. Zeleti je, da bi vsi glasbojubni Slovenci pristopili kot člani k »Glasbeni Matici« in z letno članarino 6 K podpirali kulturno delovanje »Glasbene Matic«.

Moste. Šolsko vprašanje v Mostah je prišlo vsled naših pritožb popolnoma v drugi štadij. Doseženo je, da se šola ponudbenim potom razpiše in da dobi najnižji ponudbenik delo. To se je zgodilo. Doseženo je, da morajo kupiti svet od g. Slapničarja in to se je tudi zgodilo, da so kupili svet; drugače bi ne mogli začeti z delom. To so tedaj uspehi naših pritožb interesov, ki pa še čakajo rešitve. Kardinalska točka tega vprašanja pa je, da občina Moste ne more prevzeti v lastno režijo take ogromne vsote in si nakopati toliko dolga. Tozadevno so se poslane pritožbe na več strani, da se nabirajo podpisi. To pa zato, ker so na merodajnih mestih informirani, da so v Mostah vsi davkoplačevalci za to, da se šola zida na občinske stroške in da v tem oziru ne potrebuje nobene podpore. Taka je izjava Oražma v skuplu, okr. šol. sveta. Davkoplačevalci, ki želijo, da se v to svrhu dobi podpora, naj pridno podpisujejo to pritožbo. Ako že občinski odbor tega ne stori, moramo to storiti občani sami. Kakor se v Mostah govori, bo sklenjen v deželnem odboru sklep, da bo Oražem, da pokrije dolg na šoli, razdelil na vse občane primerne rente tako, da dobi vsoto, ki pokrije dolg. Posestniki bodo plačali naenkrat vsoto, kakršno bo določil Oražem. Drugi, ki nimajo zemljišča, ampak samo zaslužek, bodo plačali manj. Ne verjamemo ne tem, ne onim, Tudi ne verjamemo, da bi se začela zidati šola, ker je občina popolnoma brez denarja.

Na naslov sl. mestnemu magistratu eventualno direktoriju mestnega užitniškega zakupa v Ljubljani. Užaljeni užitniški pazniški uslužbenci (a brez upa na starostno preskrbo) vlagamo to prošnjo za obrambo naših pravic, ko nismo varni pred napadi gotovih hinavcev, da se naš težavni stan v obrambo vzame, ne da bi nekatere petolizce v poštev jemali. Torej k stvari! V dnevniku »Slovenec« z dne 5. t. m. pod zaglavjem »Javen škandal pri mestni užitnici«, se nas napada. Mi pazniki bi radi natančno disciplinarno preiskavo imeli o poslovanju (nam v prilogi ali neprilogi) glede izvrševanja službe, oz. pojasnitve našega službovanja. Direktorij se je za pazniško osebo takorekoč zavezal, da bo shod sklican, da vsak lahko svoje mnenje, pritožbe, krivice, ki se mu gode ali so se mu že zgodile, pred forum direktorija prinese, oz. obelodani; a še do danes se ni nič zgodilo. Kakor je že navedeno pod zaglavjem, je na št. petarski mitnici službojuči revident (pardon »Slovenec«, ali ne znate slovenskega izraza preglednik?) Očepek paznika Paša tako pretepel, da je bil mož krvav in še več neslanosti, kar je že v njegovem tonu navedeno, in da je ta mož luč liberalne stranke. Dobro! Tu ni nikake politike, kakor Theimer et consortes, tu je navadno prekanje in potem mala rabuka, ki pa je brezpomembna za javnost, le samo strankarju v klerikalnem taboru služi za — namen. Mi pazniki ne zagovarjamo čina Ocepka, ker je le on odgovoren za svojo osebo. Raje na naj bi se splošno za naš stan zavzel, ne pa samo za pristaše klerikalne stranke med pazniki. Torej vprašamo slav. mestni magistrat, oziroma direktorij užitniškega zakupa: ali hoče vse potrebno ukreiniti, da se napravi red in mir med uslužbenci užitniškega zakupa in sklizeh shod v posvetovanje vseh uslužbencev in to v najkrajšem času, da se usta zamašijo obrekovalcem. Torej prosimo za odgovor. — Pazniki.

K slučajju med pazniki na šempetarski mitnici smo dobili še sledeče pojasnilo: Preglednik Očepek je našel paznika Pašo, ko je spal in ga je, kakor je bila njegova dolžnost, naznanil. Nekaj dni potem je prišel Očepek po uradnem potu na mitnico in po par besedah se je raz-

nik lotil preglednika. Ta si to seveda ni dal dopasti in tako se je dogodil slučaj — iz katerega bi radi nekateri delali politiko. To je nepotrežno, ker je stvar popolnoma notranja.

O poročilu glede trgovca Spreitzerja, ki ga je prinesel »Slovenec«, se nam poroča, da ni res, da je bil trgovec Spreitzer obsojen zaradi raznih manipulacij s špiritom. Trgovec Spreitzer je bil zaradi manipulacij oproščen — pač pa je bil obsojen zaradi nekega sode pred 6 leti, ker ga je hlapec iz maščevanosti naznanil, češ, da je pri nekem sodu veljko odbil. Toliko v pojasnilo.

Iz magistratnega gremija. Magistratni gremij je dovolil: Alfredu Liningerju dozidati eno nadstropje na njegovo hišo na Rimski cesti in zidavo novega hleva, Ivanu Ogrinu zgradba nove šupe v Konjušnih ulicah št. 7, že obstoječo šupa pa sme predelati v delavska stanovanja; Fr. Kočevar zgradba nove odprte šupe na Erjavčevi cesti 9, Gabrielu Piccoli zgradba novega skladišča za steklenice v Knafljevi ulici, F. M. Schmidtu nov portal v Lingerjevi ulici. Svoj čas je ugovarjal ravnatelj Pammer, da zidarski mojster Ogrin ne sme biti pri načrtu o preuredbi delavnice gospe Čamernik, omožene Brezovšek, v stanovanja, podpisani in da se mora podpisati kak stavbenik. Deželna vlada je odločila, da je za podpise na načrtih pri takih stavbah upravičen tudi zidarski mojster. — Filip Supančič bi rad imel barako na vogalu Nuske in Bleweisove ceste tudi za pijačo. Dovolilo se mu je v principu predložiti ima še načrt. Ugovarjal je član gremija Štefe, češ, da bo postala Ljubljana počasi mesto barak. Dovoljenje za barako-trafiko je bilo izdano že pred leti. — Karol Počivavnik mora preurediti stranišče ob Mikuzevi hiši v Kol. ulici, sicer preuredbo izvrši magistrat na njegove stroške.

Dantejev »Pekel« po »Nebeški komediji« v Kino »Idealu«. »Neus Wiener Journal« piše: Dantejeva »Nebeška komedija« v kinematografu, Kinoindustrija, katere skuša polagoma vsa velika in največja dela svetovne literature pridobiti, poizkusila je tudi z Dantejevo »Nebeško komedijo«. Bil je pač kočljiv eksperiment, rayno to velikansko delo, te drzne fantazije oživotvoriti. Vendar je pa kinematografsko predvajanje ki se je včeraj prvič kazalo v Elitekino, Wollzeile, doseglo velik uspeh. Slike, ki nam kažejo v 53 prizorih potovanje Danteja po peklu, so jako krasne, posebno lepe naravne krasote napravijo na gledalca nepozaben vtisk. — Ta velikanski film se bo predvajal tudi v Ljubljani, in sicer od petka 13. do ponedeljka 16. t. m. pri vseh predstavah v kinematografu »Ideal«. Zaradi ogromnih nabavnih stroškov cene malenkostno zvišane. — Ta film si je pridobil podjetje »Ideal« z velikimi stroški. Predstave vsak dan ob 3., pol 5., 6. pol 8., 9. Cene nekoliko zvišane. Zadnja predstava na vrtu!

Opozorjamo na današnjo veliko pioniadansko veselico pevskega društva »Slavec« na vrtu hotela Tivoli. Obširen spored s petjem, godbo, plesom, velikim vrtiljakom in razno drugo nudi najobilnejšo zabavo. Začetek ob 4. uri popoldne. Konec ob 12. uri ponoči. Vstopnina 50 vin.

Mestna zastavljajlnica naznanja, da se vrši tamenšena dražba v aprilu 1912 zastavljenih dragocenosti (zlatnine, srebrnine in draguljev) in v juniju 1912 zastavljenih efektov (blaga, perila, strojev, koles itd. v četrti dne 12. t. m. od 8. do 12. ure popoldne v uradnih prostorih. Prečna ulica št. 2.

Izgubila se je ura z verižico v Spodnji Šiški 4. junija 1913 od šišenske šole do hotel »Vega« in zopet nazaj do Kolodvorske ulice do krojača Uršiča. Pošten najditelj se prosi, da prinese izgubljeno v upravništvo »Dneva« proti primerni nagradi.

S trga. Na trg so pripeljali v petek in včeraj iz Vipave 2 voza češnji, katerih je bilo 224 škatel. — Piščanci so bili par 3 K, rabe par 3 K, jajca pa 3 komadi za 20 vin. Na trg so pripeljali 8 voz krompirja, katerega so prodajali 100 kg po 7 K.

Umrli so v Ljubljani: Marija Zalokar, posestnikova žena, 31 let. Janez Kenk, sin zidarskega pomočnika, 4 leta. — Josipina Janežič, hči mestnega učitelja, 19 let. — Rozalija Soklič, hči gostinčarja in posestnika, devet mesecev.

Kino-Ideal. Danes in jutri se predvaja izborni spored z Asto Nielsen, drama »Grehi očelov«. Ta pri ljubljana umetniška igra zadnjič v tej sezoni. Ostali spored je prvovrsten. Jutri ena izmed najboljših tragedij »Maskirana ljubezen« z umetnico Henny Porten.

Loterijske številke. Dunaj: 29, 73, 28, 84, 60.

nik lotil preglednika. Ta si to seveda ni dal dopasti in tako se je dogodil slučaj — iz katerega bi radi nekateri delali politiko. To je nepotrežno, ker je stvar popolnoma notranja.

O poročilu glede trgovca Spreitzerja, ki ga je prinesel »Slovenec«, se nam poroča, da ni res, da je bil trgovec Spreitzer obsojen zaradi raznih manipulacij s špiritom. Trgovec Spreitzer je bil zaradi manipulacij oproščen — pač pa je bil obsojen zaradi nekega sode pred 6 leti, ker ga je hlapec iz maščevanosti naznanil, češ, da je pri nekem sodu veljko odbil. Toliko v pojasnilo.

Iz magistratnega gremija. Magistratni gremij je dovolil: Alfredu Liningerju dozidati eno nadstropje na njegovo hišo na Rimski cesti in zidavo novega hleva, Ivanu Ogrinu zgradba nove šupe v Konjušnih ulicah št. 7, že obstoječo šupa pa sme predelati v delavska stanovanja; Fr. Kočevar zgradba nove odprte šupe na Erjavčevi cesti 9, Gabrielu Piccoli zgradba novega skladišča za steklenice v Knafljevi ulici, F. M. Schmidtu nov portal v Lingerjevi ulici. Svoj čas je ugovarjal ravnatelj Pammer, da zidarski mojster Ogrin ne sme biti pri načrtu o preuredbi delavnice gospe Čamernik, omožene Brezovšek, v stanovanja, podpisani in da se mora podpisati kak stavbenik. Deželna vlada je odločila, da je za podpise na načrtih pri takih stavbah upravičen tudi zidarski mojster. — Filip Supančič bi rad imel barako na vogalu Nuske in Bleweisove ceste tudi za pijačo. Dovolilo se mu je v principu predložiti ima še načrt. Ugovarjal je član gremija Štefe, češ, da bo postala Ljubljana počasi mesto barak. Dovoljenje za barako-trafiko je bilo izdano že pred leti. — Karol Počivavnik mora preurediti stranišče ob Mikuzevi hiši v Kol. ulici, sicer preuredbo izvrši magistrat na njegove stroške.

Dantejev »Pekel« po »Nebeški komediji« v Kino »Idealu«. »Neus Wiener Journal« piše: Dantejeva »Nebeška komedija« v kinematografu, Kinoindustrija, katere skuša polagoma vsa velika in največja dela svetovne literature pridobiti, poizkusila je tudi z Dantejevo »Nebeško komedijo«. Bil je pač kočljiv eksperiment, rayno to velikansko delo, te drzne fantazije oživotvoriti. Vendar je pa kinematografsko predvajanje ki se je včeraj prvič kazalo v Elitekino, Wollzeile, doseglo velik uspeh. Slike, ki nam kažejo v 53 prizorih potovanje Danteja po peklu, so jako krasne, posebno lepe naravne krasote napravijo na gledalca nepozaben vtisk. — Ta velikanski film se bo predvajal tudi v Ljubljani, in sicer od petka 13. do ponedeljka 16. t. m. pri vseh predstavah v kinematografu »Ideal«. Zaradi ogromnih nabavnih stroškov cene malenkostno zvišane. — Ta film si je pridobil podjetje »Ideal« z velikimi stroški. Predstave vsak dan ob 3., pol 5., 6. pol 8., 9. Cene nekoliko zvišane. Zadnja predstava na vrtu!

Opozorjamo na današnjo veliko pioniadansko veselico pevskega društva »Slavec« na vrtu hotela Tivoli. Obširen spored s petjem, godbo, plesom, velikim vrtiljakom in razno drugo nudi najobilnejšo zabavo. Začetek ob 4. uri popoldne. Konec ob 12. uri ponoči. Vstopnina 50 vin.

Mestna zastavljajlnica naznanja, da se vrši tamenšena dražba v aprilu 1912 zastavljenih dragocenosti (zlatnine, srebrnine in draguljev) in v juniju 1912 zastavljenih efektov (blaga, perila, strojev, koles itd. v četrti dne 12. t. m. od 8. do 12. ure popoldne v uradnih prostorih. Prečna ulica št. 2.

Izgubila se je ura z verižico v Spodnji Šiški 4. junija 1913 od šišenske šole do hotel »Vega« in zopet nazaj do Kolodvorske ulice do krojača Uršiča. Pošten najditelj se prosi, da prinese izgubljeno v upravništvo »Dneva« proti primerni nagradi.

S trga. Na trg so pripeljali v petek in včeraj iz Vipave 2 voza češnji, katerih je bilo 224 škatel. — Piščanci so bili par 3 K, rabe par 3 K, jajca pa 3 komadi za 20 vin. Na trg so pripeljali 8 voz krompirja, katerega so prodajali 100 kg po 7 K.

Umrli so v Ljubljani: Marija Zalokar, posestnikova žena, 31 let. Janez Kenk, sin zidarskega pomočnika, 4 leta. — Josipina Janežič, hči mestnega učitelja, 19 let. — Rozalija Soklič, hči gostinčarja in posestnika, devet mesecev.

Kino-Ideal. Danes in jutri se predvaja izborni spored z Asto Nielsen, drama »Grehi očelov«. Ta pri ljubljana umetniška igra zadnjič v tej sezoni. Ostali spored je prvovrsten. Jutri ena izmed najboljših tragedij »Maskirana ljubezen« z umetnico Henny Porten.

Loterijske številke. Dunaj: 29, 73, 28, 84, 60.

Trst.

Odločilen dan. Danes se bo torej odločilo, kdo bo zastopal v bodoče iriško ljudstvo v deželni zboru. Na izid volitev marsikdo težko pričakuje. Posebno pa mi Slovenci, to pa zjato, ker se nam godijo največje krivice, ki zamorejo biti odpravljene le v tem slučaju, ako pridemo do primerne moči. Italijanski liberalci in socialni demokratje so gospodarili do danes v deželni zboru na račun naše škode. Zato hrepenimo po tem, da pridemo v deželni zbor do upoštevanja. Z ozirom nato se je vršila na naši strani velika agitacija za naše kandidate. Pri tem pa imamo zavest, da je bila naša agitacija skoz in skoz poštena, v čemur se o italijanskih liberalcih in socialnih demokratih ne more govoriti. Italijanski liberalci, n. pr., so se posluževali najustrednejših in najnepoštenejših sredstvih, to pa v zvezi temu, da so se združili z Nemci. Proti Slovincem so proglasili štrajk. Ciril Metodovo šolo so hoteli zažgati. Po hišah so hodili naokrog in ponujali slovenskim volilcem denar. Z eno besedo rečeno, delali so tako, kakor da bi se nahajali v smrtni agoniji. Oporo so imeli v Nemcih, kateri so jih s proglasitvijo za skupen boj proti Slovincem zelo navdušili. A vse njihovo delovanje dokazuje, da se dolgo ne bodo mogli več vzdržati na površju in da se zavedajo, da se približuje doba, ko bo zmagal zatirani slovenski narod. Mi Slovenci pa vidimo pred seboj bodočnost in se je veselimo. Zavedamo se, da je takoj ne bomo dosegli, ampak da bo treba pri tem še dolgotrajnega in energičnega boja. Zavest nas prejšnja, da bo napočila za nas lepa in srečna doba. In če tudi doseže nasprotnik kako malenkostno zmago, nas to preveč ne boli, ker vemo, da so zmage naših nasprotnikov le hipne in umetne. Na naši strani je v tem oziru vse drugače. Prežeti smo z mislimi, da je treba proti krivicam energičnega in trojnega ter navdušenega boja, dokler ne postanejo strte v prah.

Kaj je italijansko nacionalna kamora, to ve vsak, in če tudi ni bog ve kako nadarjen. Slovenci jo poznajo prav dobro. Ona brusi noč in dan orožje proti nam. Uničiti bi nas hotela popolnoma. Pristaši komore Slovence smrtno sovražijo. Ker je Slovincem po njenem barbarskem dejanju predobro znano, zato od Slovencev tudi nima pričakovati glasov, marveč samo zaničevanje in hud bojni odpor. Kar se pa tiče socialnih demokratov, je stvar približno enaka, samo ta razlika je, da se socialnim demokratom je marsikateri v sode na nastavljeni limanice, dočim kamoro vsi natančno poznajo. To pa zaradi tega, ker kamora odkrito priznava svoje barbarske namene, medtem ko igra socialna demokracija vlogu velikih hinavcev, ki se človeku od spredaj ližejo v obraz, za hrbtom pa mu osle kažejo. Slovenski volilci! Varujte se pred socialno - demokratičnimi hinavci. Že neštokrat smo vam dokazali, kaj je tržaška socialna demokracija. V boj, tako proti kamori, kakor proti laži-mednarodni socialni demokraciji!

Slovenski volilci! Vaša dolžnost je, da glasujete vsi, od prvega do zadnjega moža, za naše slovenske narodne kandidate. Veliko izdajstvo zagreši tisti, ki odda svojo glasovnico nasprotnikom našega slovenskega naroda. Majhen je naš narod, zaničevan in teptan od vseh strani. Če pa se znajde član tega ubogega naroda, ki podpira svoje narodne sovražnike, brusi noč proti svojemu lastnemu narodu, proti svojim lastnim bratom in proti samemu sebi. Vsak naj stori to, kar mu velela vest.

Slovenski delavci. Danes se bo vršil boj, važen boj. Toda marsikdo je molobrižen, ker se ne zaveda važnosti tega boja. Od izida volitev je odvisno, kako moramo biti upoštevani na tržaških tleh. Kaj pomaga, če nas je še toliko, če pa nimamo v deželni zboru poslancev, ki bi zahtevali to, kar nam gre. — Zavedni delavci! Stopite še ta zadnji dan med svoje mlane znanec in peljite jih s seboj v boj. Večkrat je odvisna izvolitev poslanca od enega samega glasu.

Volilci! Danes se vršijo volitve ves dan. Vsak izmed vas naj gre čimprej na volišče, da ne pride prepozno. Ako kateri izmed vas ni na jasnem o tem ali onem, naj povpraša za pojasnila pri znanecu. Nihče naj ne da glasovnice iz rok, zakaj naši sovražniki vam jo lahko pokvarijo, predrugačijo. Oni so vsega zmožni: varati in podkupovati. Ako zapazite, da se vam godi kak krivica v volilnih sekcijah, pritožite se pri naših zastopnikih, ki bodo navzoči. Pri zadnjih volitvah so izvrševali naši nasprotniki nešteto najrazličnejših sleparij. Ako jih zasledite, naznanite jih takoj komisarju. Zapomnite si prav dobro tudi vse one izgubljene sloven-

ske duše, o katerih izveste, ali kateri pokažejo, da so glasovali proti vam. Dobro je, da poznamo izdajce. — Volilci! Bitka bo ostra. Zato nastopite z vso odločnostjo v boju, zakaj naša borba je borba za enakopravnost, za pravico!

Tudi mladina lahko pomaga. Tudi nevolilci lahko stopijo v volilni boj. Zavedna mladina, ki pozna važnost volilnega boja, stopi med nezavedne volilce in jim razjasni, kar jim je neumljivega. Povej vsakemu, ki mu je neznano, kam naj se obrne v tej volilni zmešnjavi in kje so volilni uradi. Mnogo je takih volilcev, ki čakajo zadnje minute, da zapišejo imena svojih volilcev na glasovnice, mnogi pa oddajo zaradi svoje nevednosti celo prazne ali napačno napisane. Mnogo rešenih reklamacij leži v »Nar. domu« v reklamacijskem uradu, na katere so volilci pozabili. Mladina! Stopi tja in našla boš dela. Tudi v zadnjem trenutku lahko doseže človek mnogo. Mladina! Stopi v volilno gnečo in če pridobiš le enega omahljivca ali dvomljivca, napraviš koristno delo za svoj narod.

Nemško - nacionalno politično društvo je pustilo nalepiti po ulicah lepake, v katerih pozivlja Nemce v Trstu, da glasujejo danes vsi za italijansko liberalne kandidate. — Mislimo, da je nadaljno razlaganje nepotrebno. Solidarnost naših sovražnikov, mora privedi do stroge in jednolice solidarnosti vseh, ki pripadajo slovenskim narodom. Potem bomo videli, kdo ima večjo moč.

»Dan« prinese jutri izid volitev. Dobivamo se ga bo na vse zgodaj po tržaških tobakarnah.

VOLILNA PESEM.

En mož po Trstu hodi in sam ne ve, kaj blodi. Okoli hodi in kriči, da vsak volilec se smeji.

»Jaz tudi — pravi — sem Slovan, pa nisem narodnjak, po Trstu vsem sem dobro znan, pozna me dobro vsak

Jaz rad imel bi kak mandat zato postal sem kandidat — ne vem, kaj to pomeni — da vsi so proti meni.

Sem socialist in demokrat, Taljane, Nemce imam rad — zato okoličanska vas oddala zame bo svoj glas.

Po shodih hodim in rotim — čez narodnjake se jezim, kaj nam vsa narodnost je mar, za nas je — nepotrebna stvar. Naj vlada Nemec, Italijan, Slovenec pa naj bo teptan.

Zato glasove dajte mi, jaz rešim vas iz vseh nadlog — samo da trobite v moj rog. Zato oddala vsaka vas bo zame svoj volilni glas.

Ta-rom-pom-pom; ta-rom-pompom — poslanec bom — adijo dom ta - rom - pom - pom.

Tifus v Trstu. Parnik »Vorwärts« v kvarantu v Lazaretu. Nova slučajna tifusa na »Vorwärtsu« in na parniku »Melpomene«. »Dan« je že poročal, da je obbolelo na neki posebni in strašni vrsti tifusa, 16 ljudi, ki so se nahajali na parniku »Vorwärts«, kateri je prišel te dni iz Carigrada v Trst. Parnik je prevažal turške vojake iz Volone v Carigrad. Najbrže so bili turški vojaki okuženi, in tako je prišla ta nalezljiva bolezen na mornarje parnika »Vorwärts«. Na parniku je bilo 68 ljudi, a bolezen se je pojavila najprej na 16ih mornarjih. — Ker so dognali da so oboleli ti mornarji na tifus, šele po prihodu parnika v naše pristanišče, je odšlo več mornarjev v mesto. S tem je nastala velika nevarnost, da raznesejo ti mornarji bolezen med meščane. — Kakor hitro pa se je izvedelo za to nalezljivo bolezen, je začela iskati policija mornarje »Vorwärtsa« po vsem mestu, a še do sedaj se ji ni posrečilo, da bi vse iztaknila.

Parnik je bil razkužen in odpeljan v kvaranteno v Lazaret (zaliv v bližini Trsta), kjer je bilo sprejeto vse osebe v bolnišnico za nalezljive bolezni, parnik pa nanovo in natančno dezinficiran. — V bolnišnici v Lazaretu se je pojavil kmalu nov slučaj tifusa.

Med osebami, ki so bili prepepljeni v Lazaret je bil tudi kapitan parnika »Vorwärts«. V sredo je konstatiral dr. Kaiser, da je tudi kapitan Kesisoglu okužen, zato je bil takoj odstranjen od drugih, še zdravih oseb.

Kakor že povedano se je izkrcalo več mornarjev in odšlo v mesto. Nekateri, so odšli celo domov, v razne kraje v Istri. Oblast jih neprestano išče. Vsak parnik, ki prihaja iz obmorskih mest, je prej preiskan. Tudi na postajah strogo pazijo, da ne stopi kdo izmed teh mornarjev med

ljudi. Nekateri mornarje so že preiskali in jih izolirali. — V četrtek je našla policija 4 od teh mornarjev »Vorwärtsa«. Bili so odpeljani takoj v bolnišnico pri Sv. Mar. Magd. Natakhar Pierotič, pri katerem se je najprej pokazal tifus, se je nahajal v četrtek v smrtnem stanju.

V četrtek ob 4. pop. je prišel v tržaško luko parnik »Melpomene«. Parnik je last družbe »Lloyd«; na njem je nameščenih 50 mož osebja in poleg teh se je vozilo še 6 potnikov. — Ko je parnik vsidral, je stopil nanj dr. Huber, da preišče po predpisu potnike. Vsi mornarji in potniki so bili zdravi, zdravnik parnika »Melpomene« pa je ležal bolan v svoji celici. Dr. Huber je tovariša preiskal in je dognal, da je bolan na pegastem tifusu. — »Parnik je moral takoj v Lazaret, kjer je bil razkužen. Vsi mornarji in potniki pa so morali v bolnišnico, kjer jih preiskujejo. — Tudi parnik »Melpomene« je prišel iz Carigrada, kamor je vozil turške vojake iz Valone. — Nekateri tržičani so zelo razburjeni; bojijo se, da se bolezen ne raznese po mestu in ga okuži. Nevarnost je res velika; zato se oblasti tudi trudijo, da jo omejijo. — Bog vari, da bi bil Trst kje v Turčiji!

Franc Pohar pred sodiščem. »Dan« je že pisal o tragični sceni, ki se je izvršila v ladjedelnici pri Sv. Roku (pri Trstu) Mehanik Pohar je zabodel svojega delovodjo A. Bernardinija v prsi in mu je zadal s tem 13 cm globoko, smrtonosno rano. Opisali smo, kako žalostne razmere se nahajajo v ladjedelnici pri sv. Roku. Delavci so izkoriščani in povrh še šikanirani. Šikaniran je bil tudi Pohar, in čeprav je mirne narave, mu je vzkripela kri in je zabodel. — Pohar pa je prišel pred sodnike. Branil ga je izborni zagovornik dr. Jožet Mandič, ki je tudi natančno orisal žalosten položaj delavca pri Sv. Roku. Govor je uplaval na porotnike, ki so obsodili Poharja na 6 mesecev ječe. Obsodba ni preostala, vendar smo pričakovali, da bo še milejša. Seveda, sodniki imajo pred seboj paragrafe, velikokrat pa ne vidijo v srce, ne vidijo okoliščin, ki primorajo človeka, da postane — hudodelec.

Zanimiva razprava proti »svetnici«. Pri porotnem sodišču se vrši že par dni razprava proti neki Pirjavec, katera je znana pod imenom Tunina »svetnica«. To ženšče se je izdajalo za svetnico in pri babnicah je zvižala velik rešpekt, ker so bile prepričane, da je njena molitev mnogo vredna, so hodele k njej ženske in jo plačevale za očenaše. Dajali so ji tudi mnogo denarja za maše. Cela procesija babjevker jo je posečalo in svetnica se je počutila izborna. Sedaj pa je prišla vsa komedija pred poroto. Ker je »svetnica« Tunini preostajal denar, ga je nosila tudi v samostan. Dognalo se je, da je bila v zvezi z nekim kapucinom, kateremu je nosila skrivaj desetine in celo pečena piščeta. Tudi kapucin je prišel pred sodnike. V afero je svetnica pa so zamotani poleg kapucina tudi razne marjine sestre in mladi parčki. Neprestano prihajajo na dan sveže stvari. Zaslusnje se veliko število raznih prič. — Razprava se nadaljuje. — O izidu bomo poročali, zakaj razprava vsebuje razne zanimivosti.

Poučni izlet slovenskih učiteljskih in gimnazijcev. Goriški četrtoletniki učiteljskega in osmošolske gimnazije so prišli v petek v Trst, kjer so prenočevali v vojašnici. Zjutraj so se odpeljali proti Brionskim otokom (Pola), kjer si ogledajo utrdbne in rodovitne njive z bogatimi pridelki. — Polja obdelujejo kanjenci.

Kje je pravica?

Že februarja meseca, letos, smo priobčili v »Dnevu« članek, kojega smo naslovili s »Krivoprišežniki«. Ta članek se je bavil z denarno afero posestnika Rebernika iz Jauneke nad Marenbergom, ki jo je le ta imel z marenberško, klerikalno »Posojilnico«. Da na kratko rekapituliramo: posestnik Rebernik, po domače Narat, doma iz Jauneke, bi bil moral dati poročstva kajzarju Franu Murkeju za 500 gld — 1000 K — ki jih je Murko rabil za doto svoji hčeri, omoženi trgovčevi ženi Hohnjec. Trgovec Hohnjec, mož Margaret Murko, pa je kmalu prišel v konkurz in marenberška »Posojilnica« je začela izterjati — pri Reberniku — za Hohnjca zadolžnico v višini 7500 K (beri: sedemdeset petsto kron), za katero vsoto je baje dobro stal — Hohnjec — Rebernik.

Rebernik se je branil na vse kriplje, a pomagalo mu ni nič, kajti tehant in še drugi so prisegli, da je Rebernik bil porok Hohnjecu, a ne očetu Hohnjecu žene Franu Murkeju. Na te izjave — pod prisego — je sodišče seveda moralo razsoditi v dobro marenberški »Posojilnici« in

Rebernika je veljala ta prisega okroglo — kot to trdi on sam — 12.000 kron! V svojem obupu, se je ponovno — dne 17. maja 1912 in 25. februarja 1913 — pisмено obrnil na knez. škof. lavantinski konzistorij s prošnjo, naj konzistorij vpliva na one svoje mašnike, ki so mu to ogromno škodo nakopali, da mu jo vrnejo, ker so mu jo s krivo prisego prizadejali. Prepise teh prošelj je zbralo več verodostojnih gospodov, kakor tudi naš štajerski sodnik in istotako tudi sodne akte v tej aferi, ter v nadaljem istotako poštno-reklamacijske listine. Uspeh teh Rebernikovih dreganj je bil, da je dobil od kn. šk. lavantinskega konzistorija dopis, št. 1630, z dne 30. aprila letos s sledečo vsebino: Spoštovanemu gospodu Alojziju Rebernik, veleposestniku v Jauneku:

»V dveh pismih z dne 17. maja 1912 in 25. februarja 1913 ste se pritožili zoper g. dekana Avgustina Hecl, g. Jožefa Černko, župnika v pokoji, in g. Franca Krošelj, kaplana pri Sv. Mihaelu pri Šostanju, češ, da so krivi Vase obsodbe v tožbi marenberške posojilnice zoper Vas kot poroka za Jakoba in Margaret Hohnjec. — Tukajšnji urad je to Vaso zadevo prav natanko preiskal in se je prepričal, da so duhovniki, katere dolžite krive prisego, nedolžni, in da njihove izjave pred svetno sodnijo niso imele nobenega vpliva na končno razsodbo zoper Vas. — K. Hribovšek, ravn. pis. m. p.»

To je bil odgovor in priznati se mora, da vsekakor miren in dostojno sestavljen.

Zadovoljil pa Rebernika seveda ni in 15. majnika letos, se je v tretjič obrnil pismenim potom na konzistorij. Da pa že sproti ubijemo vsak dvom, priobčimo Rebernikovo pismo tako, kot jo je sestavil on:

»Visokočastitemu lavantinske-mu konzistoriju. Odgovorili ste mi, da ste mojo zadevo prav natanko preiskali. Jaz pa Vam povem, da k temu niste zmožni, kajti pravega pojasnila sem Vam v stanu dati, le jaz ne pa oni trije farji, ki so na božjo čast pri sodnji lagali, in niso vredni, da jih zemlja nosi.

»Jaz Vas nadalje vprašam: ali je to sploh mogoče, da bi bil šel za poroka Hohnjecu, kojega nikoli poznal nisem, niti o njem sploh še kdaj kaj slišal, kar za 7500 K? On me tudi ničesar prošil ni, samo njegova žena Margareta Hohnjec me je prošla, da naj bom njenemu očetu Fr. Murkeju, ki ji je dolžan 225 gld. — 450 K — porok, za 1000 K — 500 gld. — da ji izplača doto, ker rabita denar nujno za možovo trgovino. Jaz pa ji nisem dal nikake obljube.

»Uradniki marenberške posojilnice so me varali in Kocbek — nek trgovec — je poslal k meni svojega komija, češ, da naj pridem v posojilnico k seji, katere pa ni bilo. To je bilo dne 1. februarja 1904. Ko pridem v posojilnico, je tamkaj že sedel Franc Murko. Kmalu je prišel tudi krivični tehant. Pogleda naju, gre v uradno sobo, kjer se je nekaj pogovarjal, pride nazaj in me prijazno nagovori: »Ali poznate tega moža?« Jaz mu odgovorim, da, da je to Fran Murko, kovač na Gornji Kaplji, Čebasnikov kočar. Nato me vpraša tehant, koliko je njegova kajza vredna, nakar mu jaz odgovorim, da 700 do 800 gld. Vrh tega pa še vprašam tehanta: »Koliko denarja boste mu dali?« 500 gld. bo dobil, a dal jih bo svoji hčeri. Nato se je tehant takoj odpravil domu, jaz pa v posojilniško pisarno, misleč, da se seja že prične. Ni je bilo. V pisarni pa so mi predložili neizpolnjeno zadolžnico, na kateri je bil Murko že podpisal, češ, da naj jo še jaz podpisem. To je storil in zahteval Trobei. Jaz sem se na Trobejevo prigovarjanje ki mi je zagotavljal, da se bo zadolžnica enkrat prihodnji izpolnila, podpisal z opazko, da toliko — mislim sem 500 gld. — bo kajza že še vredna. Ko sem to opravil, sem odnesel pete, med tem pa sta ona dva falota Anton Trobei in Artur Klobučar izpolnila dolžno pismo za 7500 K, farja (tako jih titulira Rebernik, Op. ured.) Franc Krošelj in pa Jožef Černko pa sta bila tudi notri ter vse videla in slišala. Kljub temu sta prisegla proti meni dne 17. marca 1909 pri marenberški sodnji. Laž je, če trdita, da ne vesta, kdaj se je zadolžnica podpisala.

(Konec jutri.)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

MIR PRED VIHARJEM?

Redke vesti s prav megleno vsebino prihajajo z Balkana. Pred vsem je temno, kaj je bil rezultat sestanka Pašića v Gešovom. Preložitve zade-

ve na konferenco vseh štirih ministrskih predsednikov še ne pomenja razrešitev spora. K tej nejasnosti se je pa pridružil še druga okoliščina: demisijska Gešova, ki je pristala balkanske zveze in ki želi njeno ohranitev. Demisijska se je zgodila z utemeljevanjem, da je glavna naloga balkanske zveze dosežena s podpisom miru in da je prišel dan likvidacije. O demisiji in njenih posledicah vlada velika nejasnost. Ne ve se, kakšna struja bo zavladala v ministristvu. V upoštevanje prihajata Danev in Malinov in sedaj še Radoslavov — vsi radikalci, ki ne nameravajo odstopiti niti za korak. Le nekaj je jasno: V Bolgariji vlada vrvenje, ki dokazuje, da se država pripravlja na vojno.

Železnice vozijo neprestano vojaštvo na mejo. Tovorni promet na železnicah je še vedno ustavljen. Bolgarska vlada je naročila v inozemstvu velike količine živil in streliva. Tripelententa, zlasti pa Rusija, se trudi, da bi pomirjevalno vplivala na bolgarsko in srbsko vlado. Včeraj sta angleška poslanika tako v Sofiji kot v Belgradu intervenirala in obema vladama nasvetovala mirno rešitev bolgarsko-srbskega spora. Rusija se nasvetovala za slučaj, da bi ostala konferenca balkanskih ministrskih predsednikov v Solunu brezuspešna, naj se ta konferenca premesti v Petrograd. Ako bi tudi pogajanja v Petrogradu ne rodila pričakovanega sadu, bi bila Rusija v tem skrajnem slučaju pripravljena prevzeti razsodišče o bolgarsko - srbskem sporu. Končno priporočila Rusija Bolgarski in Srbski splošno demobilizacijo, češ, da je treba odstraniti vse, kar bi lahko oteževalo potek diplomatskih pogajanj.

Pa ne je Bolgarija je pripravljena — tudi Srbija je pripravljena, da brani proti bolgarskim napadom svoje meje.

Belgrad, 7. junija. Vojni minister general Božanović se je nasproti časnikarjem izjavil, da bo vojna, ako pride do oboroženega konflikta med Bolgarsko in Srbijo, kratkotrajna in silno krvava. »Mi smo pripravljeni v vsakem oziru in lahko pričnemo z vojnimi operacijami že jutri, ako bi bilo potrebno.« — »Politična« javlja, da je odšlo že več prostovoljskih čet, to je četnikov na bolgarsko mejo.

IZ OGRSKE DRŽAVE. NASLEDNIK »NAJVEČJEGA GOLJUFA NA SVETU«.

Dunaj, 7. junija. Cesar je podelil danes sestavo novega kabineta grofu Tiszi. Po avdienci je Tisza izjavil, da bo nadaljeval na potu mirnega dela, in da se ne nikogar ne bo provociralo, če pa nam bo kdo boj vsilil, se mu pa tudi ne bomo umaknili. Cesar je mojemu programu pritril in izrazil svoje veselje, da sem jaz to težavno mislo sprejel. — Za ministra notranjih zadev se imenja Ivan Sander, predsednik zbornice pa postane Beöthy. Tisza je danes konferiral z Lukacsom, nato pa obiskal grofa Berchtolda in Stürgkha.

PARNIK »SULTAN« TRČIL OB SKALOVJE.

Trst, 8. junija. (Od našega poročevalca.) Včeraj zjutraj je trčil parnik »Sultan« od družbe »Dalmacija« ob skalovje Vitell, 2 morski milj od otoka Vis. Udrina na sprednjem delu parnika znaša 8 m². Parnik je z največjo težavo privozil na Vis, kjer je izložil nekaj blaga. Mnogo sodov vina, ki so se nahajali v spodnjih prostorih, je bilo uničenih, ker jih je zalila morska voda. Parnik ni več za rabo.

NAPETO SRBSKO - BOLGARSKO RAZMERJE.

Sofija, 8. junija. Privatna poročila trdijo, da je sprejeta demisijska kabineta Gešovega in da je Danev poverjen s sestavo novega kabineta.

ODGOVOR BOLGARSKE VLADE ODKLANJAJOČ.

Sofija, 8. junija. Poroča se, da je bolgarska vlada odgovorila na zadnjo srbsko noto odklanjajoče in zahtevno, da Srbi zapuste s svojo vojsko vse zasedeno ozemlje, ki spada po pogodbi Bolgariji, ki na noben način ne privoli v revizijo zavezne pogodbe.

GLAS IZ RUSIJE.

Petrograd, 8. junija. Kljub vsem pesimističnim vestem poročajo »Novoje Vremja«, da se je Rusiji posrečilo izravnati difference med Belgradom in Sofijo. (Da bi se bilo to zgodilo samo, ni verjetno.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Kamnik: Za današnji številko prepozno došlo. Pride jutri. — A. P. Dunaj: Za kratke stvari bi se priporočali. Sicer smo preobloženi.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Gradbena kulturnotehnična in zemljemerska pisarna Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič

Telefon 16-31.

Trst, via Zonta 9.

Telefon 16-31.

Konstruktivna, podjetniška in izvedeniška pisarna za vsa v gradbeno, kulturnotehnično in zemljemersko stroko spadajoča dela, kakor n. pr.: izvršitev del in načrtov za ceste, mostove, železnice, vodovode, uravnave voda, osuševanja in namakanja poljedelskih zemljišč, izdelovanje geometrijskih načrtov za zemljišne in preise, delitve skupnih zemljišč, ponovitve meja itd. Tehnična izvedeniška mnenja in nasveti. Cenitve zemljišč in drugih tehničnih predmetov. Vedno točna izvršitev!

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Ko.

Ljubljana.

Telefon št. 296.

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti.

Telefon št. 296.

Stopnjice, bal-
koni, spomeniki,
stavbni okraski
itd.

Pijte le „Tolstovrško slatino“ ki sedaj odkar se je vrelc spopolnil zelo močira in ostane tudi čista in dobra vsled tega lahko konkurira v vsako drugo kislavo vodo. Tolstovrška slatino pospešuje tek in prebavo ter je zdravilo za želodčni krč, katar v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, zaprtje, bolezen v ledvicah in mehurju. — Izvrstna namizna in zdravilna voda. Poskusite! Kdor naroči sedaj je gotovo zelo zadovoljen.

Dobi se pri podjetju „Tolstovrške slatine“ po sledeči znižani ceni:
1 zaboju z 25 3/4 litra stekl. 5 K | 1 zaboju z 25 1/2 litra stekl. 9 K
1 zaboju z 50 3/4 litra stekl. 9 K | 1 zaboju z 50 1/2 litra stekl. 11 K
(2 zaboja s steklenicami vred iz Sp. Dravograda po povzetju).
Steklenice vseh vrst se sprejmejo po nizki ceni v polnitev. — Edino domače podjetje.

Novo došla
elitna damska kapela
koncertuje od danes naprej vsaki dan

v kavarni „Central“

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Štefan Miholič.

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdi v
restavracijo „Tivoli“;
tam je izvrstna češka kuhinja, dobiš je
tudi vedno sveže pivo in razna pristna
vina po zmernih cenah.

**Velika dvorana
Hotelske sobe**

je vedno brezplačno na razpolago za
:: veselice, shode, predavanja itd. ::
po jako nizki ceni vedno na raz-
polago. ::

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem se priloži znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Pleskarji se sprejmejo za delo na deželi. Poizve se v »Prvi anončni pisarni«. 485-3

Hiša z vrtom in gostilno se prodaja. Naslov v »Prvi anončni pisarni«. 495-3

Nov Mayerjev leksikon, 6. zv. se ceno prodaja. Kje, pove »Prva anončna pisarna«. 493-2

Stanovanje z eno sobo, kuhinjo, se da v najem do 1. avgusta. Poizve se: Matija Vidmar Vodmat 112. 492-1

Krasna omara, kupljena na dražbi se zopet prodaja. Pojasnila daje Bazar Spiegl, Mestni trg, 23. 491-1

A.: Kje kupite nože, škarje i. dr.?

B.: Pri J. Kraigerju, umetnemu

in finemu brusarju, ki ceno prodaja tudi dobro jeklo.

V Ljubljani, Žižkovska ulica 3.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Aluminium kuhinjska posoda,
domače in športne priprave.

Modistinja
Minka Horvat
Ljubljana, Stari trg

priporoča cenj. damam različne

slamnike

po najnižjih cenah. Sprejema tudi
vsa popravila in jih izvršuje točno
in najceneje. — Za obilen obisk
181 se priporoča

MINKA HORVAT.

Kdor hoče imeti res za-
nesljivo in trpežno
uro, fino izdelane
verzičke, prstane
i. t. d. naj ne
prezre
tvrdke

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, sv. Petra c. 4

V plačilne težkoče zašli trgovci
in industriji

se ranžirajo

najhitreje in popolno diskretno
in se v to svrhu tudi denar pre-

skrbi.

Vprašanja pod „Filijalka Ljub-
ljana“ na upravo „Dneva“.

146

**Pošljite naročnino,
ako je še niste!**

Nobena kapljica
ne koristi tako želodcu,
kot pristni želodčni liker

Blizu in daleč
Vse ga pozná,
Kdor ga ima,
ima zdravje doma!

Zahtevajte pristni „Florian“

Zavračajte ponaredbe!

Naslov za naročila:

„FLORIAN“, Ljubljana.

Ne zamudite prilike! Pazite na naslov!

K 1000
in še več na leto

zaslužiti lahko vsak restavracija, kateri si na-

bavi iz svoje velike tovarniške zaloge (edine

na Kranjskem)

najnovejši in moderni, samigrajoči

PIANINO

z navijanjem na pero, brez elektrike,

na katerega se tudi lahko z rokami

igra.

Po dogovoru postavim sam, vsakemu imej-

telju restavracije, gostilne ali kavarne, po-

ljubno moderni gramofon, ali godbeni avto-

mat, tudi zgoraj omenjeni glasovir (piano)

brezplačno v njegove prostore, kateri stroj

se potem izplačuje sam z vmetanim denarjem

ali pa plačam od tega denarja odstotke;

Gramofon atelje

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

10.000. plošč vedno v zalogi. — Percsa in po-

samezna dela. — Vsakovrstne igrle. — Lasna

delavnica za popravila vseh vrst avtomatov in

gramofonov.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra

in botre je, da se posluži v edini

slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Trst

ulica del Rivo št. 26 (Sv. Jakob).

Cene nizke. Bogata izbira.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Edna posebnost

likerja je

Zdravnik želodca.

Več izurjenih

šivilj

sprejme takoj Marija Mazej, šivi-
lja v Postojni. Sprejmejo se tudi
take, ki so se že dalj časa učile
šivati in bi se rade popolnoma
izučile. Pogoji po dogovoru.

**„Zdravnik
želodca“**

je edina posebnost želodčnega
likerja iz zdravilnih rastlin, kateri
izborno upliva proti slabosti v
želodcu ter ga radi tega v nobeni
družini ne bi smelo manjkati.

**Od dobrega najboljši! je še vedno izvirni
Singerjev šivalni stroj**

Dobi se samo v naših prodajalnah
s takim izveskom in s to varstveno znamko
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Novo mesto,
hiša lekarne Bergman; — Kranj, Glavni
trg 119; — Kočevje, Glavni trg 79, al
pa po naših potnikih.

THE SINGER MANUFACTURING CO.

Anglo zaloga čevljev

Anton Novak

Ljubljana, Šelenburgova ulica

zraven modne trgovine Magdič

K 12⁵⁰ za dame K 12⁵⁰

in gospode

Prve vrste po kakovosti in

priležnosti.

Nizke konkurenčne cene.

Anglo zaloga čevljev

Anton Novak

Ljubljana, Šelenburgova ulica

zraven modne trgovine Magdič

K 12⁵⁰ za dame K 12⁵⁰

in gospode

Prve vrste po kakovosti in

priležnosti.

Nizke konkurenčne cene.

Anglo zaloga čevljev

Anton Novak

Ljubljana, Šelenburgova ulica

zraven modne trgovine Magdič

K 12⁵⁰ za dame K 12⁵⁰

in gospode

Prve vrste po kakovosti in

priležnosti.

Nizke konkurenčne cene.

Za K 10.—

se dobi elegantni damski prašni mantelj ali pralni kostum.

Ravnotako za K 10.— listasta ali pralna obleka za gospode. Od K 6.— naprej pristni panama klobuki do najfinije vrste.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Bohinec & Co. - Trst

ulica delle Torri 2

(za cerkvijo sv. Antona novega).

Velikanska zaloga vsakovrstnih izgotovljenih oblek

Cene radi selitve jako znižane.

Obleke
po
meri!

Izgotovljene obleke

površnike, pelerine za moške in dečke. Fine vrhne jopice, cele obleke (kostume) in posamezna krila za ženske v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ v Ljubljani,

na vogalu Medene ulice in Pred Skofijo št. 3 (nasproti gostilne „Pri Sokolu“. — Podružnica trdke R. Miklauc.

Velika izbira. — — Stalne nizke cene.

Kolesarji! Pazite!

da ne padete v roko raznim špekulantom in ne dajte se premoliti pri nabavi kolesa od papirnatih obljub, dokler se niste ogledali moji veliko zalogo prvovrstnih in originalnih „Es-Ka in Adler“ koles. Blagovolite si torej ogledati in prepričati se bode, da se najbolje in primerno najcenejše kupi samo

— pri strogo solidni trdki —

ANA GOREC

špecialna trgovina s kolesi in deli
Ljubljana, Marije Terezije cesta 14
(Novi svet).

Zahtevajte cenik. Največja izposojevalnica koles.

Fotografske aparate
in vse potrebščine ima v zalogi
drogerija in fotomanufaktura

„ADRIJA“

v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.
Zahtevajte cenike!

Martin Kralj

čevljar in izdelovatelj gornjih delov
v Ljubljani, Wolfova ulica 12.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela, katera
izvršuje hitro, točno in solidno.

Proda se
radi preselitve kompletna nova

kopalna soba

(bana lita, belo emailirana ter peč z
medenim kotlom), ter malo rabljeni

Coupé-voz.

Naslov pove „Prva anonč. pisarna“.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivoga
dobrega, pu
ljenega 2 K;
boljšega 2-40
K; prima pol
belega 2-80K,
belega 4 K;
belega puha
stega 5-10 K; velefinega snežnobelega,
puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivoga
6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfi
nejši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg
naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega
drevesa, belega ali rumenega nankinga,
pernica 180 cm dolga, 120 cm široka,
z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi,
60 cm šir., polnjena z novim sivim,
prav stanovitnim puhastim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne
pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglav
nice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm
dolga, 140 cm široka 18 K, 14-70 K,
17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga,
70 cm šir., 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja
pernica iz močnega, črastelega gradla,
180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 K,
14-80 K. Razpisila se po povzetju, od
12 K naprej franko. Lahko se franko
zamenja za neugajajoče se vrne denar.
— Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenice 790, Češko.

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster

Gospodska ulica števil. 5

se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Sprejema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje vsakovrstne svetovno znane gumbe iz svile in blaga, trpežne tudi za eksport po morju.

Zahtevajte cenik

PUCH-koles

1913! Edino F. Čuden Ljubljana
zastopstvo Prešernova ulica

Dobro cestno kolo „Courier“ K 110.—
s Torpedo prostim tekom

Fino trpežno kolo za ture „Rambler“ K 150.—
s Torpedo prostim tekom

Najboljše kolo svetovne znamke K 200.—
„Puch“ s Torpedo prostim tekom

Zaloga po
hštva in ta
petniškega
: blaga. :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marija Te
rezije cesta
11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo

pohištvo.

Priznano solidno blago

ter najnižje cene.

Zaloga otomanov divanov, žimnic

različne kakovosti;
zajamčeno trpežni izdelki.

Velika izbira
otroških vozičkov,
vsakovrstnih slik,
ogledal i t d.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3

Slamniki, klobuki,
- čepice, kravate -
modno perilo itd.

Vse športne potrebščine,
- tenis, lov, turistik in -
telovadbo.

Delniški kapital: 150.000.000 kron.
Rezervni zaklad: 95.000.000 kron.

Podružnica c. kr. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 v lastni hiši

sprejema vloge proti hranilnim knjižicam, katere obrestuje od dne vplačila do dne dviga: rentni davek plačuje zavod sam.
Vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti blagajniškim listom najugodnejše. — Zavod

dovoljuje kredite v tekočem računu, nadalje stavbne, hipotekarne, carinske, davčno jamstvene kredite, remburzne kredite itd., eskomptira menice in devize ter preskrbuje njih inkaso, izdaja nakazila, kreditna in priporočila pisma na vsa tržišča tu- in inozemstva, prodaja in kupuje tu- in inozemske rente, zastavnice, delnice in srečke ter daje vestne nasvete pri nalaganju kapitala, izvršuje vse posle pri založitvi vojaško-ženitvenih kavcij, nadalje kavcij in vadij, potrebnih za udeležbo pri razpisanih ofertih, sprejema vrednostne papirje v svrhu njih shrambe in uprave,

oddaja proti ognju in vlomu sigurne samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (precijeze) v hranitev, zavaruje srečke in izžrebanju podvržene vrednostne papirje proti kurznej izgubi ter oskrbuje brezplačno revizijo izžrebajočih efektov, vnovčuje kupone, izžrebane vrednostne papirje in valute, dovoljuje predujme na blago, vrednostne papirje ter sprejema borzna naročila za tu- in inozemske borze, preskrbuje za svoje komitente trgovske informacije na vseh tu- in inozemskih tržiščih itd., itd.

Centrala na Dunaju; Podružnice: Bolcan, Bregene, Brno, Celovec, Dunaj VI., Feldkirch, Jablanice, Gorica, Inomost, Karlovi vari, Liberee, Ljubljana, Lvov, Mor. Ostrava, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Toplice na Češkem, Trst, Warnsdorf.